

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ**

**ІНСТИТУТ
педагогічної освіти
і освіти дорослих
НАПН України**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПРОВЕДЕННЯ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ МАСОВИХ ЗАХОДІВ
ІНСТИТУТУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ
НАПН УКРАЇНИ У 2017 РОЦІ**

Науково-довідкове видання

Київ – 2017

*Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України
(протокол № 12 від 27 листопада 2017 року)*

Науковий редактор:

Л.Б. Лук'янова – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, директор ІПООД НАПН України.

Упорядники:

Г.І. Сотська – доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, заступник директора з науково-експериментальної роботи ІПООД НАПН України;

О.В. Тринус – кандидат педагогічних наук, вчений секретар ІПООД НАПН України.

Оформлення обкладинки:

К.В. Котун – кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих ІПООД НАПН України.

Рекомендації за результатами проведення науково-практичних масових заходів Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН у 2017 році : науково-довідкове видання / за ред. Л.Б. Лук'янової; упоряд. Г.І. Сотська, О.В. Тринус; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – Київ: ТОВ «ДКС Центр», 2017. – 54 с.

У науково-довідковому виданні систематизовано інформацію про науково-практичні масові заходи, щодо яких Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України виступив організатором та співорганізатором; подано рекомендації за результатами їх проведення.

Видання адресовано науковим, науково-педагогічним та педагогічним працівникам, аспірантам, докторантам, студентам.

© Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
НАПН України, 2017

ЗМІСТ

I. ВСТУП.....	6
II. МІЖНАРОДНІ, ВСЕУКРАЇНСЬКІ, РЕГІОНАЛЬНІ КОНФЕРЕНЦІЇ ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЧИТАННЯ.....	9
1. Звітна конференція ШООН НАПН України «Психолого-педагогічний супровід навчання різних категорій дорослих» (м. Київ, 15-16 березня 2017 р.)	
2. Міжнародна науково-практична конференція «Наукова школа академіка І.А. Зязюна у працях його соратників і учнів» (м. Харків, 16-17 травня 2017 р.)	
3. II Всеукраїнські педагогічні читання пам'яті академіка І.А. Зязюна» Педагогіка добра у вимірах педагогічної майстерності» (у рамках Всеукраїнського фестивалю науки) (м. Київ, 18 травня 2017 р.)	
4. III Всеукраїнські педагогічні читання, присвячені пам'яті академіка Семена Устимовича Гончаренка (у рамках Всеукраїнського фестивалю науки) (м. Київ, 18 травня 2017 р.)	
5. IV Психолого-педагогічні читання, присвячені пам'яті Є.О. Мілеряна і П.С. Перепелиці «Проблеми психології праці в освіті різних категорій дорослого населення» (у рамках Всеукраїнського фестивалю науки) (м. Київ, 18 травня 2017 р.)	
6. VII Міжнародні психолого-педагогічні читання, присвячені пам'яті Б.О. Федоришина «Профорієнтація: стан і перспективи розвитку» (у рамках Всеукраїнського фестивалю науки) (м. Київ, 18 травня 2017 р.)	
7. Всеукраїнська науково-практична конференція з Міжнародною участю «Естетичні засади розвитку педагогічної майстерності викладачів мистецьких дисциплін» (м. Умань, 17-18 травня 2017 р.)	
8. VII Польсько-Український / Українсько-польський форум «Освіта для майбутнього» (м. Варшава-Бидгоща, 18-21 вересня 2017 р.)	
9. V Всеукраїнська конференція «Музейна педагогіка – проблеми, сьогодення, перспективи» (м. Київ, на базі Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника, 28-29 вересня 2017 р.)	
10. V Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи» (м. Львів, 19-20 жовтня 2017 р.)	
11. IV Міжнародна науково-практична конференція «Теоретико-методологічні аспекти мистецької освіти: здобутки, проблеми та перспективи» (м. Умань, 12-13 жовтня 2017 року)	
12. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Теоретичні та практичні аспекти управлінської діяльності у сфері культури і мистецтва» (м. Київ, 26 жовтня 2017 р.)	

13. Міжнародна науково-практична конференція «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції» (м. Мукачево, 26-27 жовтня 2017 р.)
14. Міжнародний Форум неформальної освіти дорослих «Освіта дорослих і розвиток громадянського суспільства» (м. Київ, 3 листопада 2017 р.).
15. Міжнародна конференція «Розвиваємо освіту разом – навчаємось один в одного і навчаємо один одного» в рамках освітнього проекту між містами – побратимами Ірпінь (Україна) – Борна (ФРН) (м. Ірпінь, 4 листопада 2017 р.).
16. XV Міжнародні педагогічно-мистецькі читання пам'яті професора О.П. Рудницької «Педагогіка мистецтва і мистецтво педагогічної дії» (м. Київ, 6-7 грудня 2017 р.).
17. IV Міжнародна науково-практична конференція «Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка» (м. Суми, 7 грудня 2017 р.).

III. МІЖНАРОДНІ, ВСЕУКРАЇНСЬКІ, РЕГІОНАЛЬНІ НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ СЕМІНАРИ.....33

1. Науково-практичний семінар «Психологія здоров'я» (м. Київ, 30 січня 2017 р.)
2. Вебінар до Міжнародного дня рідної мови «Рідномовна і багатомовна освіта у контексті сталого розвитку суспільства» (м. Київ, 20 лютого 2017 р.)
3. Семінар-практикум «Визначення психологічної готовності дітей до навчання в школі» (23 березня 2017 р.)
4. VI Міжнародний науково-методологічний семінар «Розвиток порівняльної професійної педагогіки у контексті глобалізаційних та інтеграційних процесів (у рамках Всеукраїнського фестивалю науки)» (м. Хмельницький, 18 травня 2017 р.)
5. Методологічний семінар для аспірантів, докторантів та молодих науковців ІПОД НАПН України «Філософські засади ідеалів та норм наукових досліджень» (м. Київ, 25 травня 2017 р.)
6. Методологічний семінар для аспірантів, докторантів та молодих науковців ІПОД НАПН України «Організація та методика науково-дослідницької діяльності» (м. Київ, 6 листопада 2017 р.)
7. Науково-практичний семінар «Компаративістика в освіті дорослих» (м. Суми, 11 грудня 2017 р.)

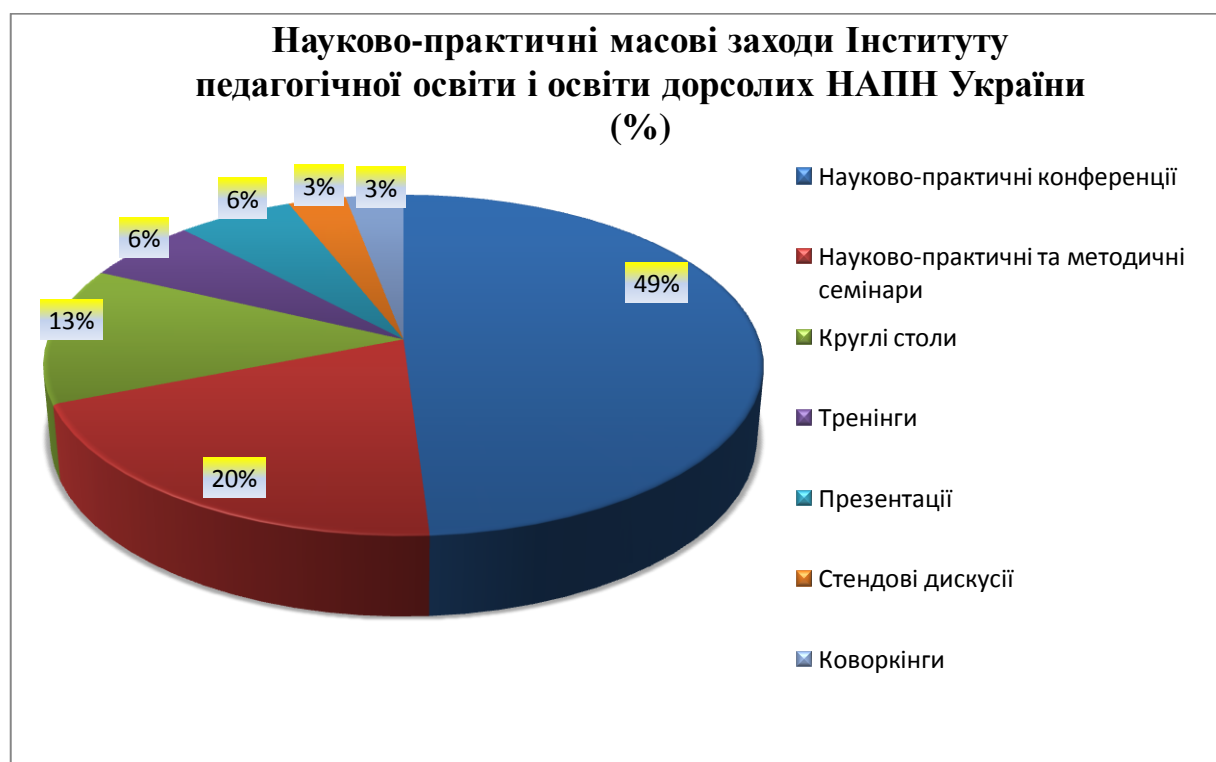
IV. КРУГЛІ СТОЛИ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ, КОВОРКІНГИ, СТЕНДОВІ ДИСКУСІЇ, ТРЕНІНГИ.....40

1. Тренінг-семінар «Навички побудови ефективного тренінгу» (м. Київ, 2 лютого 2017 р.)

2. Круглий стіл «Громадсько-патріотичні ідеї Т.Г. Шевченка в соціокультурному та освітньому просторі України» (м. Київ, 1 березня 2017 р.)
3. Круглий стіл «Естетика і етика педагогічної дії: концептуальні засади, теорія, практика» в рамках XXXI Міжнародної спеціалізованої виставки «Освіта та кар'єра 2017» (м. Київ, 6 квітня 2017 р.)
4. Коворкінг «Тенденції професійного розвитку вчителів у зарубіжних країнах» в рамках XXXI Міжнародної спеціалізованої виставки «Освіта та кар'єра 2017» (м. Київ, 6 квітня 2017 р.)
5. Стендова дискусія «Психологічні особливості підготовки педагогічних працівників до розвитку духовного потенціалу учнівської молоді» в рамках XXXI Міжнародної спеціалізованої виставки «Освіта та кар'єра 2017» (м. Київ, 6 квітня 2017 р.)
6. Регіональний круглий стіл «Освіта дорослих: тенденції розвитку в Запорізькому регіоні» (м. Запоріжжя, 12 червня 2017 р.)
7. Круглий стіл «Музейна педагогіка в Україні: традиції та інновації» в рамках XXXII Міжнародної спеціалізованої виставки «Освіта та кар'єра 2017» (м. Київ, 16 листопада 2017 р.)
8. Круглий стіл «Громадянська освіта дорослих» в рамках XXXII Міжнародної спеціалізованої виставки «Освіта та кар'єра 2017» (м. Київ, 16 листопада 2017 р.)
9. Презентація «Методологічні питання сучасної психологічної науки» в рамках XXXII Міжнародної спеціалізованої виставки «Освіта та кар'єра 2017» (м. Київ, 16 листопада 2017 р.)
10. Презентація «Розвиваємо освіту разом: міжнародний німецько-український проект для освітян Приірпіння» в рамках XXXII Міжнародної спеціалізованої виставки «Освіта та кар'єра 2017» (м. Київ, 16 листопада 2017 р.)
11. Тренінг-семінар «Психологічний супровід навчання педагогічних працівників в системі післядипломної педагогічної освіти» (м. Київ, 4 грудня 2017 р.)

ВСТУП

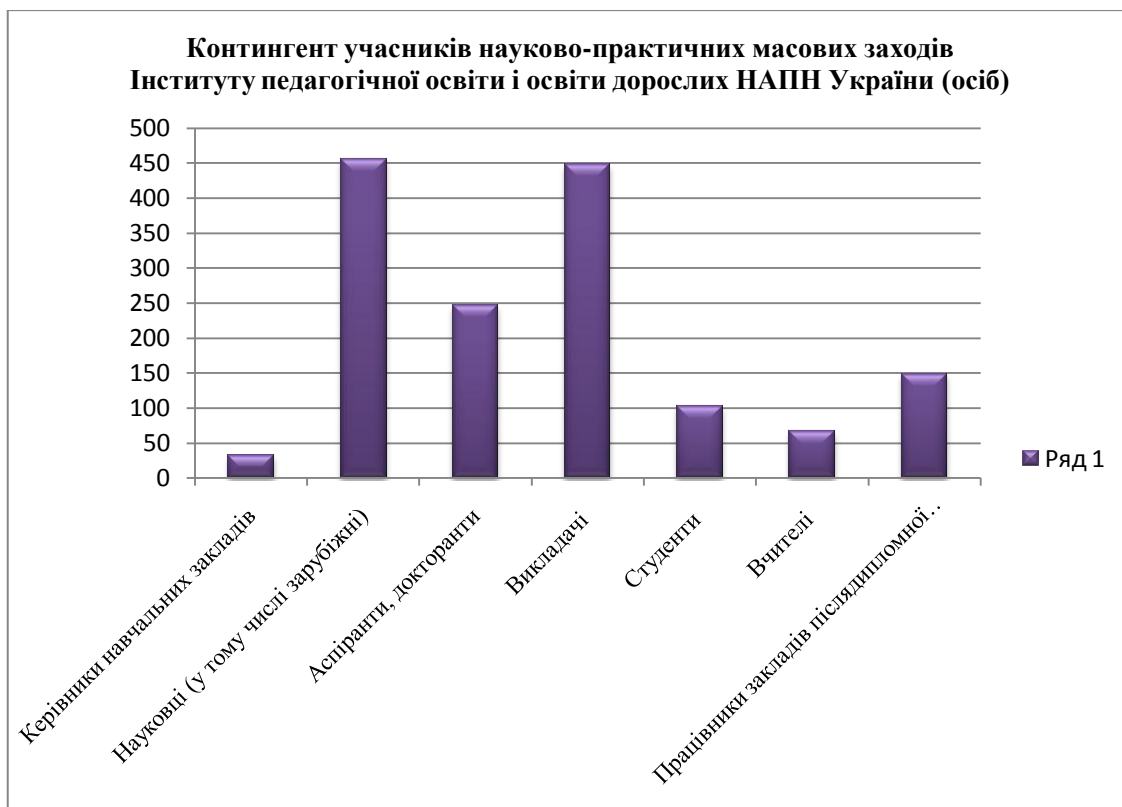
Впродовж 2017 року Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих організовано й проведено 35 науково-практичних масових заходів, зокрема: 17 науково-практичних конференцій (у тому числі – 11 міжнародних); 7 науково-практичних семінарів (у тому числі – 1 міжнародний); 5 круглих столів; 2 тренінги; 2 презентації; 1 стендову дискусію; 1 коворкінг.

У рамках виконання Програми спільної діяльності МОН та НАПН України на 2017-2020 роки та з метою розвитку зв'язків Інституту з вищими навчальними закладами України, поширення результатів наукової роботи було проведено спільні заходи різного рівня з Національним педагогічним університетом імені М.П. Драгоманова, Київським університетом імені Бориса Грінченка, Уманським державним педагогічним університетом імені Павла Тичини, Львівським університетом безпеки життєдіяльності, Мукачівським державним університетом, Сумським державним педагогічним університетом імені А.С. Макаренка, Хмельницьким національним університетом тощо.

Учасниками заходів стали понад 1500 тисячі осіб (керівники навчальних закладів, науковці, викладачі, студенти, вчителі, здобувачі наукових ступенів тощо).

Співробітники Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих також взяли участь у 113 масових науково-практичних масових заходах, організованих іншими установами, зокрема: 55 науково-практичних міжнародних, всеукраїнських, регіональних конференціях; 30 науково-практичних семінарах; 8 круглих столах; 10 тренінгах; 10 майстер-класах.

Метою даного видання є систематизація й узагальнення інформації про результати проведених заходів з метою їх впровадження в освітню теорію і практику.

**ЗВІТНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ ШКОЛ НАПН
УКРАЇНИ «ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД НАВЧАННЯ
РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ ДОРΟΣЛИХ»
(м. Київ, 15-16 березня 2017 р.)**

15-16 березня 2017 року відбулася Звітна науково-практична конференція Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (м. Київ)

Для участі в конференції надійшли заявки та матеріали від 85 наукових, науково-педагогічних працівників, здобувачів наукових ступенів. Було обрано нетрадиційний формат заходу: проведення панельної дискусії; коворкінгу (відділ зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих); стендової дискусії (відділ психології праці); ярмарку інноваційних ідей і технологій (відділ змісту і технологій навчання дорослих); презентації у форматі «фотовойс» (відділ андрагогіки).

У ході конференції були проаналізовані:

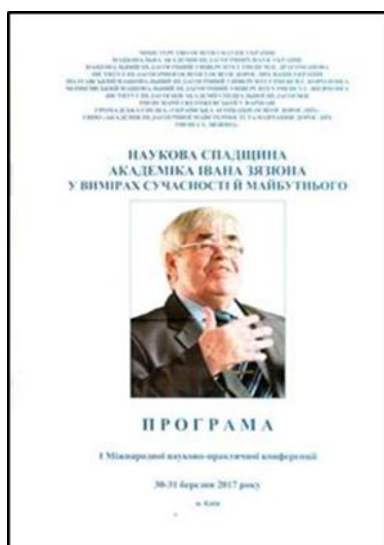
- тенденції професійного розвитку педагогічного персоналу у зарубіжних країнах;
- психологічні особливості підготовки педагогічних працівників до розвитку духовного потенціалу учнівської молоді;
- етико-естетичні засади саморозвитку професійної майстерності різних категорій дорослих;
- особливості професійного розвитку і саморозвитку дорослих у контексті освіти впродовж життя.

Ураховуючи актуальність, теоретико-методологічну та методичну важливість пропозицій, викладених у доповідях і виступах присутніх, конференція **рекомендує**:

- підготувати інформаційні матеріали щодо досвіду законодавчого забезпечення освіти дорослих у зарубіжних країнах з метою його використання для оновлення освітнього законодавства України;
- взяти участь у розробленні Концепції розвитку педагогічної освіти в Україні;
- здійснити цілісне дослідження проблем розвитку якісної підготовки вчителя в умовах європейської інтеграції;

- підготувати інформаційно-аналітичні матеріали за результатами дослідження систем неперервної педагогічної освіти зарубіжних країн;
- розробити та обговорити в вищих навчальних закладах України проект «Стратегія розвитку педагогічної освіти в Україні: концептуальні положення»;
- сприяти практично зорієнтованій науково-дослідницької діяльності співробітників ПООД НАПН України;
- сприяти підвищенню якості освіти в формальному та неформальному вимірах.

**II ВСЕУКРАЇНСЬКІ ПЕДАГОГІЧНІ ЧИТАННЯ
ПАМ'ЯТІ АКАДЕМІКА І.А. ЗЯЗЮНА
«ПЕДАГОГІКА ДОБРА У ВИМІРАХ ПЕДАГОГІЧНОЇ
МАЙСТЕРНОСТІ»
(у рамках Всеукраїнського фестивалю науки)
(м. Київ, 18 травня 2017 р.)**

На базі Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова 30-31 березня 2017 р. відбулася I Міжнародна науково-практична конференція «Наукова спадщина академіка Івана Зязюна у вимірах сучасності й майбутнього», оргкомітет якої очолили ректор університету академік Віктор Андрущенко та Президент Національної академії педагогічних наук України академік Василь Кремень. Відповідальними за проведення конференції виступили кафедра педагогічної творчості НПУ імені М.П. Драгоманова та відділ змісту і технологій навчання дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих

НАПН України.

Для участі в конференції надійшли заявки та матеріали від 250 науковців і педагогічних працівників. Робота конференції продовжилася у форматі секційних засідань: «Філософсько-педагогічні та етико-естетичні ідеї академіка І.А. Зязюна», «Педагогіка добра і особистість учителя-майстра у науковій спадщині І.А. Зязюна», «Педагогічна майстерність І.А. Зязюна у творчому поступі його учнів», «Педагогічна освіта і освіта дорослих: вітчизняний і зарубіжний досвід».

У ході конференції були проаналізовані такі проблеми:

- наукова спадщина академіка І.А. Зязюна в контексті сучасних цивілізаційних викликів;
- концепти педагогічної майстерності І.А. Зязюна у контексті сучасної підготовки освітянських кадрів;

- професор Іван Зязюн як провідник освіти; науковий універсалізм академіка Івана Зязюна;
- педагогічна майстерність професора Івана Зязюна;
- мистецька школа Івана Зязюна у дії;
- розвиток майстерності вчителя на андрагогічних засадах;
- ідеї академіка Івана Зязюна у професійній підготовці сучасного вчителя; педагогіка добра академіка Івана Зязюна у вимірах сучасності і майбутнього;
- прогностичність наукової спадщини академіка Івана Зязюна та ін.

За матеріалами конференції підготовлено збірник матеріалів:

Наукова спадщина академіка Івана Зязюна у вимірах сучасності і майбутнього: зб. матеріалів I Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 30-31 березня 2017 р.) / ред. колегія: В.П. Андрущенко, В.Г. Кремень, Н.Г. Ничкало; укл. Н.В. Гузій. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. – 339 с. (Режим доступу: <http://www.pedtvor.npu.edu.ua/index.php#збірник-матеріалів-конференції>).

Ураховуючи актуальність, теоретико-методологічну та методичну важливість пропозицій, викладених у доповідях і виступах на пленарних і секційних засіданнях, конференція **рекомендує**:

1. Філософсько-педагогічні та етико-естетичні ідеї академіка І.А. Зязюна:

- сприяти оновленню змісту фахової підготовки майбутніх учителів на основі використання теоретичних і практичних досягнень І.А. Зязюна;
- ініціювати у вищих навчальних закладах України оновлення методів і форм підготовки вчителів з урахуванням ідей естетичного розвитку особистості, розвитку його професійного досвіду на етико-естетичних засадах;
- поширювати ідеї психопедагогіки у науково-освітньому просторі;
- залучати учнівську і студентську молодь до діяльності музейних установ, у яких представлено спадщину І.А. Зязюна;
- залучати науковців, освітян щодо популяризації ідей академіка І.А. Зязюна на сторінках періодичних, фахових видань, зокрема у збірнику, заснованому академіком, «Естетика і етика педагогічної дії».

2. Педагогіка добра і особистість учителя-майстра у науковій спадщині І.А. Зязюна:

- ініціювати спільно з інститутами післядипломної педагогічної освіти розроблення освітніх курсів з організаційної психології підтримки педагогічних інновацій для керівників освітніх закладів;
- створити спільну робочу групу вчених НАПН України, викладачів ВНЗ для розроблення вимог щодо формування професійного портфоліо педагогічного працівника, метою якого буде не лише презентація власних напрацювань, а й розвиток рефлексивної компетентності, здатності критично аналізувати позитивні й негативні прояви педагогічної діяльності;
- популяризувати ідеї педагогіки добра в умовах інклюзивної освіти.

3. Педагогічна майстерність І.А. Зязюна у науковому і творчому поступі його учнів:

- популяризувати ідеї академіка через діяльність Академії педагогічної майстерності та навчання дорослих імені І.А. Зязюна;
- проводити майстер-класи, тренінги з розвитку педагогічної майстерності у вищих навчальних закладах, інститутах післядипломної освіти, у мережі центрів педагогічної майстерності;
- обґрунтувати положення щодо можливості використання гуманістичних ідей І.А. Зязюна в умовах Нової української школи;
- сприяти перевиданню творів філософа-гуманіста до відзначення 80-річчя у 2018 р.

4. Педагогічна освіта і освіта дорослих: вітчизняний і зарубіжний досвід:

- ініціювати круглий стіл за участі вчених НАПН України та викладачів ВНЗ з обговорення актуальних проблем навчання різних категорій дорослих та визначення психолого-педагогічних засобів мотивації дорослих до навчання впродовж життя;
- актуалізувати міждисциплінарний і міжвіковий вимір у здійсненні сучасних психолого-педагогічних досліджень щодо формування у фахівців компетентності навчання впродовж життя;
- посилити етико-естетичний компонент підготовки вчителів мистецьких дисциплін, у напрямку передачі національно-культурного досвіду та здійснення терапевтичної функції у роботі з різними віковими категоріями населення.

ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКІ ПЕДАГОГІЧНІ ЧИТАННЯ, ПРИСВЯЧЕНІ ПАМ'ЯТІ АКАДЕМІКА СЕМЕНА УСТИМОВИЧА ГОНЧАРЕНКА (у рамках Всеукраїнського фестивалю науки) (м. Київ, 18 травня 2017 р.)

18 травня 2017 р. у Києві відбулися ІІІ Всеукраїнські педагогічні читання, присвячені пам'яті академіка Семена Устимовича Гончаренка, які, починаючи з 2014 р., проводяться за ініціативи співробітників відділу андрагогіки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. Цього року до організації Читань долучилися партнери відділу з Науково-методичного центру освіти дорослих Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, ГС «Українська асоціація освіти дорослих» (www.uaod.org.ua), ГО «Українська асоціація міст, що навчаються» (<http://ualc.org.ua/>).

Під час Читань на базі Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України було організовано роботу круглих столів:

- Науково-педагогічна спадщина академіка Семена Устимовича Гончаренка.

- Особистісний і професійний розвиток дорослих: теорія і практика.
- Психолого-педагогічні засади розвитку освіти впродовж життя.
- Освіта різних категорій дорослих як ресурс регіонального розвитку.

Програмою заходу було передбачено понад 80 тем доповідей. На засіданнях круглих столів було виголошено та обговорено 27 доповідей і повідомлень, презентованих науковцями, педагогами-практиками, представниками громадських та інших організацій з різних куточків України. Йшлося і про науковий доробок видатного Вченого Семена Устимовича Гончаренка, і про освіту впродовж життя, й про особистісно-професійний розвиток різних категорій дорослих.

Учасники подискутували з питань сприяння розвитку громад, які навчаються, шляхом посилення неформальної освіти дітей, молоді та дорослих, а також зацентували увагу на необхідності формування єдиної стратегії розвитку освіти впродовж життя на загальнодержавному, обласному, міському й районному рівнях із використанням потенціалу освіти різних категорій дорослих, формування громадянського суспільства в Україні через створення громад, міст і регіонів, які навчаються. У рамках Читань було обговорено нагальні питання щодо підготовки до друку й видання книги спогадів про Семена Устимовича Гончаренка.

Після секційних засідань учасники Читань мали змогу долучитися до волонтерської діяльності з плетіння маскувальних сіток для допомоги воїнам АТО (волонтерська група «Стрічка за стрічкою» (Центральна бібліотека імені О.С. Пушкіна оболонського району м. Києва).

Проведення III Всеукраїнських педагогічних читань, присвячених пам'яті академіка Семена Устимовича Гончаренка, сприяло розвитку соціальної активності дорослих, популяризації ідей освіти впродовж життя, неформальної і формальної освіти дорослих, плеканню діалогу поколінь, що має важливе значення у контексті розвитку громадянського суспільства в Україні.

Ураховуючи положення Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки та основні напрями психологічних і педагогічних досліджень в Україні щодо теоретичних і методичних засад розвитку освіти дорослих в Україні, а також результати проведених дискусій, було визнано доцільним **рекомендувати:** за результатами роботи круглого столу «Науково-педагогічна спадщина академіка Семена Устимовича Гончаренка»:

- сприяти розвитку наукових досліджень з проблеми розвитку наукових шкіл у педагогіці, а також підтримці наукових пошуків, присвячених вивченню педагогічної спадщини академіка Гончаренка С.У.;

- розмістити на сайті Електронної бібліотеки НАПН України праці Гончаренка С.У.;

- видати Книгу пам'яті Академіка Гончаренка С.У.;

за результатами роботи круглого столу «Особистісний і професійний розвиток дорослих: теорія і практика»:

- посилити увагу до вивчення питань професійного розвитку особистості дорослої людини;
- актуалізувати дослідження психологічних аспектів освіти, розвитку та саморозвитку дорослих;
- розробити науково обґрунтовані, практично значимі й переконливі концептуальні підходи до особистісного та професійного розвитку дорослих у неперервній освіті в Україні;
- активізувати дослідження психологічних і педагогічних аспектів професійного розвитку та саморозвитку дорослих;

за результатами роботи круглого столу «Психолого-педагогічні засади розвитку освіти впродовж життя»:

- розробити Концепцію та Національну програму освіти впродовж життя в Україні на 2017-2021 роки, в яких передбачити створення й запровадження дієвих механізмів реалізації державної політики в сфері освіти дорослих;
- забезпечити державну підтримку програм і проектів у галузі неформальної освіти дітей, молоді та дорослих;
- сприяти налагодженню співпраці та координації роботи наукових співробітників відділу з закладами культури (бібліотеками, музеями) та іншими інституціями, які здійснюють неформальну освіту дорослих;
- сприяти професіоналізації освіти впродовж життя в Україні;
- сприяти співпраці з Українською асоціацією освіти дорослих, кафедрою ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття» як дослідницьким експертно-координаційним підрозділом, що розширить співробітництво з зарубіжними асоціаціями, об'єднаннями, установами – учасниками програм ЮНЕСКО;

за результатами роботи круглого столу «Освіта різних категорій дорослих як ресурс регіонального розвитку»:

- сприяти подальшому розвитку науково-методологічних досліджень з проблем освіти дорослих;
- посилити увагу до вивчення питань освіти різних категорій дорослих;
- на засадах соціального партнерства сприяти розвитку в Україні мережі центрів освіти різних категорій дорослих і мережі міст, що навчаються;
- сприяти створенню консультаційних пунктів / центрів для різних категорій дорослих на базі університетів, залучення провідних вищих, професійно-технічних, загальноосвітніх (вечірніх шкіл) та інших навчальних закладів України до організації навчання дорослих;
- враховуючи інтеграційні процеси, які відбуваються у світовому освітньому просторі, посилити увагу до вивчення міжнародного досвіду освіти різних категорій дорослих.

**IV ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЧИТАННЯ, ПРИСВЯЧЕНІ ПАМ'ЯТІ
Є.О. МІЛЕРЯНА І П.С. ПЕРЕПЕЛИЦІ
«ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЇ ПРАЦІ В ОСВІТІ РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ
ДОРΟΣЛОГО НАСЕЛЕННЯ»**

**(у рамках Всеукраїнського фестивалю науки)
(м. Київ, 18 травня 2017 р.)**

18 травня 2017 року в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України спільно з Українським науково-методичним центром практичної психології і соціальної роботи відбулися IV Психолого-педагогічні читання, присвячені пам'яті Є.О Мілеряна та П.С.Перепелиці.

В Читаннях взяли участь 18 науковців, серед яких доктори та кандидати філософських, педагогічних, психологічних наук, наукові співробітники, докторанти, аспіранти, директори інститутів НАПН України, директори навчальних закладів та інших установ, викладачі, вчителі, психологи.

Учасниками читань визначено провідні теоретичні ідеї Є.О. Мілеряна та П.С. Перепелиці,

обговорено актуальні проблеми сучасної психології у сфері освіти дорослих, окреслено перспективи спільної роботи науковців академічних установ з питань психологічного супроводу навчання різних категорій дорослого населення, розглянуто досвід такої роботи з дорослими у європейських країнах.

Враховуючи об'єктивну потребу та соціальну значущість психологічного супроводу навчання дорослих в сучасному світі й її надзвичайну актуальність та практичне значення, учасники читань виступили з такими **пропозиціями**:

1. Враховувати вікові особливості, потреби, соціальний запит різних категорій дорослого населення на навчання у змісті, структурі та організації психологічного супроводу.

2. Впроваджувати презентоване в межах психолого-педагогічних читань наукове та науково-методичне забезпечення в практичну діяльність соціальних та освітніх установ, створити систему інформування про такі інноваційні розробки з метою розвитку адекватної вимогам часу системи психологічного супроводу навчання різних категорій дорослого населення.

3. Впроваджувати в практику інноваційні психологічні засоби психологічного супроводу для дорослих, що усувають кризові прояви особистісно-професійного розвитку дорослих та навчають стратегіям конструктивного вирішення професійних завдань.

4. Запропонувати для директорів інститутів післядипломної освіти, практичних, психологів, соціальних педагогів, викладачів та інших зацікавлених осіб програму розвитку особистісно-професійного ресурсу в системі психологічного супроводу навчання дорослих щодо її апробації.

**VII МІЖНАРОДНІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЧИТАННЯ,
ПРИСВЯЧЕНІ ПАМ'ЯТІ Б.О. ФЕДОРИШИНА
«ПРОФОРІЄНТАЦІЯ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»
(у рамках Всеукраїнського фестивалю науки)
(м. Київ, 18 травня 2017 р.)**

18 травня 2017 року в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України спільно з Українським науково-методичним центром практичної психології і соціальної роботи відбулися VI Всеукраїнські психолого-педагогічні читання, присвячені пам'яті Бориса Олексійовича Федоришина. В Читаннях взяли участь 46 науковців, серед яких доктори та кандидати філософських, педагогічних, психологічних наук, наукові співробітники, докторанти, аспіранти, директори інститутів НАПН України, директори навчальних закладів та інших установ, викладачі, вчителі, психологи. Робота психолого-педагогічних читань відбувалася за такими науковими напрямками:

1. Федоришин Б.О. – фундатор психолого-педагогічної школи професійної орієнтації.
2. Психолого-педагогічні проблеми професійної орієнтації учнівської молоді.
3. Науково-методичні та практичні основи сучасної профорієнтації.
4. Психологія професійної орієнтації в системі педагогічної освіти.
5. Психолого-педагогічні технології відбору учнівської молоді у вищі педагогічні заклади педагогічного профілю.
6. Психологічні особливості підготовки педагогічних працівників до розвитку духовного потенціалу учнів.
7. Психологічний супровід навчання різних категорій дорослого населення.
8. Перспективний досвід роботи та науково-методичне забезпечення психологічної служби системи освіти України.

Учасниками читань визначено провідні теоретичні ідеї Б.О. Федоришина, обговорено актуальні проблеми сучасної професійної орієнтації, окреслено перспективи спільної роботи науковців академічних установ з питань професійної орієнтації різних категорій дорослого населення, розглянуто досвід профорієнтаційної роботи з дорослими у європейських країнах.

Враховуючи об'єктивну потребу та соціальну значущість якісної професійної орієнтації в сучасному світі й її надзвичайну актуальність та практичне значення, учасники читань виступили з такими **пропозиціями**:

1. Впроваджувати презентоване в межах психолого-педагогічних читань наукове та науково-методичне забезпечення в діяльність соціальних

інститутів, що покликані її здійснювати, та створити систему інформування про інноваційні профорієнтаційні розробки з метою розвитку системи професійної орієнтації дорослого населення згідно з пріоритетами державної економічної та соціальної політики і світовим досвідом та конкурентоспроможності національного ринку праці.

2. Залучати роботодавців та громадськість до участі в обговоренні проблем професійної орієнтації дорослого населення, питань з управління нею, що спрямоване на досягнення балансу між економічними та особистісними інтересами.

3. Розробити проект з інноватизації наукових розробок відділу у напрямку профорієнтації, профдіагностики, профконсультації різних категорій дорослого населення.

4. Впроваджувати психолого-педагогічні технології, спрямовані на здійснення психологічного супроводу процесу навчання дорослих, розкриття їх творчого потенціалу та самореалізації особистості дорослого у процесі навчання й подальшої професійної праці.

**ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
«ЕСТЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ
ВИКЛАДАЧІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН»
(м. Умань, 17-18 травня 2017 р.)**

17-18 травня 2017 р. у м. Умань факультетом мистецтв Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини і відділом змісту і технологій навчання дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України спільно з Міністерство освіти і науки України, відділом діагностики обдарованості Інституту обдарованої дитини НАПН України, Об'єднанням професійних художників (Ізраїль), Факультетом мистецтв Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, Шевченківською спеціалізованою загальноосвітньою школою інтернатом з поглибленим вивченням предметів гуманітарно-естетичного профілю відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Естетичні засади розвитку педагогічної майстерності викладачів мистецьких дисциплін».

Для участі в конференції надійшли заявки та матеріали від 130 науковців і педагогічних працівників. Працювало 4 секції з таких напрямів: формування педагогічної майстерності учителів мистецьких дисциплін в умовах ступеневої освіти; теоретичні та методичні аспекти підготовки фахівців мистецьких

дисциплін у вищій школі; новітні технології навчання дисциплін мистецького спрямування; естетичні засади виховання та розвитку творчо-обдарованих дітей у мистецькій освіті.

У ході конференції були проаналізовані пріоритети мистецько-педагогічної освіти в Україні, естетичні засади розвитку педагогічної майстерності викладачів хореографічних дисциплін в контексті концепції Івана Зязюна, етико-естетичні актуалітети сучасної мистецької освіти, розвиток української етномузикології у персонологічному вимірі, традиції мистецької освіти в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, узагальнено історіографію становлення вітчизняної інструментальної гітарної освіти у другій половині ХХ ст.

Учасниками конференції обговорювалися проблеми, пов'язані з формуванням соціальних і громадянських компетентностей обдарованих дітей засобами мистецтва, виконавської імпровізації як найважливішої форми музикування.

За матеріалами конференції видано збірник матеріалів: *Естетичні засади розвитку педагогічної майстерності викладачів мистецьких дисциплін: матер. Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Умань, 17-18 травня 2017 р. / Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, факультет мистецтв; [ред. кол.: Терешко І.Г. (гол. ред.), Калабська В.С. (відпов. ред.) та ін.]. – Умань: Видавничо-поліграфічний відділ, 2017. – 173 с.*

Ураховуючи актуальність, теоретико-методологічну та методичну важливість пропозицій, викладених у доповідях і виступах на пленарних і секційних засіданнях, конференція **рекомендує:**

1. Формування педагогічної майстерності учителів мистецьких дисциплін в умовах ступеневої освіти:

- активізувати наукові дослідження з проблем формування професійної майстерності учителів мистецьких дисциплін в умовах ступеневої освіти;
- сприяти відновленню діяльності кафедр педагогічної майстерності вищих навчальних закладів;
- поглибити психолого-педагогічний компонент інваріантної та варіативної частин освітньо-професійних програм підготовки майбутніх учителів музики;
- клопотатися про включення у навчальні плани музично-педагогічних факультетів ВНЗ спецкурс «Формування професійної майстерності майбутніх учителів мистецьких дисциплін».

2. Теоретичні та методичні аспекти підготовки фахівців мистецьких дисциплін у вищій школі:

- активізувати вивчення наукової спадщини академіка І.А. Зязюна – засновника теорії розвитку педагогічної майстерності вчителя в Україні;
- сприяти оновленню фахової підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін шляхом упровадження інноваційних технологій навчання;

- реалізувати гуманістичні засади мистецької освіти, спрямованої на формування творчої особистості майбутнього вчителя мистецьких дисциплін, шляхом вивчення досвіду науково-мистецьких шкіл в Україні і зарубіжжі.

3. *Новітні технології навчання дисциплін мистецького спрямування:*

- сприяти науково-теоретичному вдосконаленню мистецької освіти;
- вивчати і творчо використовувати зарубіжний досвід підготовки фахівців мистецьких дисциплін;
- впроваджувати у систему підготовки учителів мистецьких дисциплін інноваційні форми і технології удосконалення навчальної діяльності.

4. *Естетичні засади виховання та розвитку творчо-обдарованих дітей у мистецькій освіті:*

- спрямовувати професійну діяльність майбутніх педагогів-музикантів до визначення провідних орієнтирів у навчально-виховному процесі, що полягають у самовиявленні особистості і духовній самореалізації;
- сприяти побудові системи естетичного виховання на основі інтеграції різних видів мистецтва з метою етико-естетичного впливу на дитину на основі міжпредметних зв'язків.

У ВСЕУКРАЇНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ «МУЗЕЙНА ПЕДАГОГІКА – ПРОБЛЕМИ, СЬОГОДЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ» (м. Київ, 28-29 вересня 2017 р.)

28 – 29 вересня 2017 р. у Національному Києво-Печерському історико-культурному заповіднику відбулася П'ята науково-практична конференція «Музейна педагогіка – проблеми, сьогодення, перспективи». Організатори – Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник, Національна академія педагогічних наук України, Кафедра ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття» та Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. Для участі в конференції надійшли заявки та матеріали від 41 учасника.

За матеріалами конференції видано збірник матеріалів: *Музейна педагогіка – проблеми, сьогодення, перспективи: матер. 'ятої наук.-метод. конф. (28-29 вересня 2017 р.) / Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник. – К.: Талком, 2017. – 132 с.*

Ураховуючи актуальність, теоретико-методологічну та методичну важливість пропозицій, викладених у доповідях було затверджено ухвалу.

Учасники науково-практичної конференції:

– заслухавши: доповіді фахівців музейної справи, дослідників академічних інституцій, вчителів-практиків, 11-ти докторів наук, 18-ти кандидатів наук (всього 41 доповідь);

– обговоривши: питання історії досліджень у галузі музейної педагогіки, вивчення сучасних музейних практик, авторських музейно-педагогічних програм і проектів, застосування сучасних психолого-педагогічних досліджень у розвитку музейної педагогіки та її роль в контексті виховної діяльності та в інклюзивному навчанні;

– усвідомлюючи: важливість розвитку музейної педагогіки, яка сприяє вихованню національної свідомості, утверджує патріотичні почуття у дітей, долучаючи їх до здобутків світової культури і чистих джерел національних традицій. Музейні експонати мають унікальну особливість: впливати одночасно на інтелектуальні, вольові та емоційні сторони особистості дитини. Саме музей формує у них стійку потребу отримувати естетичну насолоду від творів мистецтва, поповнювати свої знання про видатних людей, історичні події тощо.

Засвоївши цінності музейного простору, діти і надалі стануть вдячними відвідувачами музейних залів і культурних заходів, а отже – інтелігентними, добре вихованими й освіченими людьми;

– констатують: музейна педагогіка суттєво впливає на зміну світогляду підростаючого покоління і є важливою та невід’ємною складовою сучасної педагогічної науки, яка динамічно розвивається в Україні, набуваючи нових форм і способів вираження, а отже ця галузь потребує постійного розширення та дослідження.

Враховуючи проблеми, що їх ставить перед нами сьогодні, та визначаючи перспективи розвитку музейної педагогіки, учасники конференції, дослідники з Києва, Львівської, Івано-Франківської, Запорізької, Черкаської Дніпропетровської, Полтавської обл., представники знаних наукових та вищих навчальних закладів, національних заповідників, провідних музеїв країни за результатами обговорення доповідей

Ухвалили:

1. Звернутися з пропозицією:

1.1. До керівництва Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника:

- повернути відділу музейно-освітньої роботи науковий статус.

1.2. До Міністерства культури України:

1.2.1. Створити на базі Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника, як одного із провідних музейних закладів України, що протягом десятиліть у своїй діяльності приділяв велику увагу проблемі виховання, навчання, розвитку творчого потенціалу та громадянської позиції підростаючого покоління, Науково-дослідний центр з музейної педагогіки, а саме:

- створити єдиний державний координаційний центр, який надавав би науково-методичну підтримку музейним закладам України, провадив

постійний моніторинг стану вітчизняної та європейської музейно-педагогічної галузі;

- реалізовувати прикладні наукові дослідження, впроваджувати сучасні форми і методи музейної педагогіки та розробляти актуальні музейно-педагогічні програми та проекти у взаємодії з різними інституціями освіти для різновікової аудиторії;

- організувати навчання музейних працівників з підвищенням кваліфікації шляхом семінарів, тренінгів тощо;

- влаштувати потужний майданчик для вивчення специфіки співпраці представників наукових кіл, музеєзнавців і педагогів різних напрямів, а також актуальності ідей музейної педагогіки в освітньому просторі.

1.3. До Міністерства освіти і науки України:

- створити Центри розвитку музейної педагогіки на базі педагогічних університетів з метою налагодження продуктивної співпраці з відповідними музейними та культурними інституціями;

- ініціювати розробку та апробацію музейно-педагогічних програм і проектів у взаємодії установ освіти і культури для організації ефективної музейно-педагогічної діяльності з різновіковою аудиторією на базі провідних музеїв України;

- організувати промоцію нової спеціальності «Музеєзнавство, пам'яткознавство» (кваліфікація «Бакалавр музеєзнавства, пам'яткознавства. Фахівець із шкільної, музейної та краєзнавчої роботи в навчальному закладі»), відкритої на базі Педагогічного коледжу Львівського національного університету ім. І. Франка.

1.4. До Національної академії педагогічних наук України:

- започаткувати спільно з Національним Києво-Печерським історико-культурним заповідником цикл експериментальних досліджень у галузі музейної педагогіки шляхом проведення відповідних заходів у провідних музеях України;

- ініціювати заснування експериментальних музейно-педагогічних майданчиків на базі закладів середньої та вищої освіти.

**IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ:
ЗДОБУТКИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»
(м. Умань, 12-13 жовтня 2017 року)**

12-13 жовтня 2017 р. у м. Умань факультетом мистецтв Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини і відділом змісту і технологій навчання дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України спільно з Міністерством освіти і науки України, Інститутом обдарованої дитини НАПН України, Об'єднанням професійних художників (Ізраїль), Київським університетом імені Бориса Грінченка, Сумським державним педагогічним університетом імені А.С.Макаренка було проведено IV Міжнародну

науково-практичну конференцію «Теоретико-методологічні аспекти мистецької освіти: здобутки, проблеми та перспективи».

Для участі в конференції надійшли заявки та матеріали від більше 200 науковців і педагогічних працівників. Працювало 5 секцій з напрямів: філософський аспект мистецької освіти; гуманізація мистецької освіти; формування морально-естетичних цінностей засобами мистецтва; розвиток творчої особистості у процесі викладання дисциплін мистецького циклу; інтеграція у системі мистецької освіти.

Розглянуто актуальні психологічні проблеми діяльності викладачів мистецьких дисциплін; педагогічного потенціалу мистецтва у розвитку особистості; естетичних та етичних засад розвитку професійного досвіду викладачів дисциплін мистецького циклу; актуальності сучасного мистецтва народі світу у формуванні толерантності, гуманістичних цінностей молоді.

Учасниками конференції проаналізовано передовий досвід застосування Інтернету, віртуального освітнього простору у викладанні мистецьких дисциплін, специфіки проектування естетичних освітніх середовищ. Зосереджено увагу на особливостях освітньої галузі «Мистецтво» у контексті нової української школи.

Ураховуючи актуальність, теоретико-методологічну та методичну важливість пропозицій, викладених у доповідях і виступах на пленарних і секційних засіданнях, конференція **рекомендує:**

1. Філософський аспект мистецької освіти:

- поглиблювати комплексне дослідження проблем розвитку духовності особистості засобами мистецтва у методологічному контексті філософської, етичної, естетичної, психологічної, педагогічної, культурологічної думки на основі глибокого вивчення й осмислення складників національної історії та культури, що зберігають свою націєтворчу і загальнолюдську цінність;

- розширювати філософсько-світоглядні позиції особистості, що стають базисом методологічної культури викладачів мистецьких дисциплін, спрямовуючи їх на певну стратегію розуміння явищ дійсності, художньо виражених у мистецтві й естетично сприйнятих особистістю.

2. Гуманізація мистецької освіти:

- забезпечувати реалізацію гуманістичної парадигми мистецької освіти, що вимагає дотримання ряду вимог: вибір високохудожніх зразків мистецтва, які естетично інтерпретують людське в людині; створення позитивного емоційного забарвлення процесу навчання; повагу до учня, розвиток у нього людської гідності, почуття відповідальності за результати навчання;

- сприяти поєднанню у навчально-виховному процесі нормативного забезпечення змісту навчання із наданням майбутньому вчителю можливостей вільного вибору його напрямів.

3. Формування морально-естетичних цінностей засобами мистецтва:

- сприяти розвитку етико-естетичних позицій особистості через спонукання її до саморозвитку, формування життєвої позиції, світогляду, усвідомленого ставлення до себе й до оточуючого світу, оскільки виховна сутність мистецтва впливає із здатності художніх смислів впливати на оцінку явищам, що відтворюються;

- сприяти опануванню майбутніми вчителями оцінною сутністю мистецьких образів, які спонукають до вибору морально-ціннісних орієнтирів у вирішенні складних питань особистісного і соціального самовизначення, вибору шляхів самовдосконалення і саморозвитку особистості.

4. Розвиток творчої особистості у процесі викладання дисциплін мистецького циклу:

- забезпечувати професійне становлення творчої особистості викладача мистецьких дисциплін через пошуки нових способів педагогічної діяльності, що виходить за межі чинних нормативів й пов'язана з відмовою від штамтів, стереотипів у навчанні, вихованні та розвитку учнів, передбачає виявлення індивідуальної творчої позиції викладача;

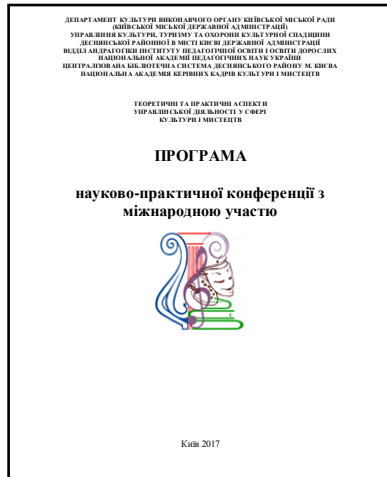
- сприяти створенню нових мистецько-педагогічних технологій та запроваджувати у навчально-виховний процес викладання мистецьких дисциплін інноваційні методи і технології, засновані на особистісному, аксіологічному, діалогічному підходах тощо.

5. Інтеграція у системі мистецької освіти:

- здійснювати науково-методичний супровід запровадження інтеграційних педагогічних технологій, що дозволяють учням осмислити світ в глобальних і холистичних категоріях, створити цілісну й багатовимірну картину світу.

- розробляти технології та запроваджувати програми підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін до використання інтеграційних технологій навчання учнів з метою реалізації освітньої галузі «Мистецтво» у контексті нової української школи.

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІНСЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ»
(м. Київ, 26 жовтня 2017 р.)**

26 жовтня 2017 р. у м. Києві Управлінням культури, туризму та охорони культурної спадщини Деснянської районної в місті Києві державної адміністрації і відділом андрагогіки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України спільно з Департаментом культури виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація), Національною Академією керівних кадрів культури і мистецтв і Централізованою бібліотечною системою Деснянського району м. Києва проведено науково-практичну конференцію з міжнародною участю

«Теоретичні та практичні аспекти управлінської діяльності у сфері культури і мистецтв».

Для участі в конференції надійшли заявки та матеріали від 102 науковців, науково-педагогічних і педагогічних працівників, студентів.

Працювало 4 секції за напрямками: 1) особливості менеджменту у соціально-культурній сфері; 2) педагогічні традиції та інновації у позашкільних навчальних закладах; 3) українське мистецтво та освіта в контексті діалогу культур: історія, реальність і перспектива; 4) сучасна бібліотека – відкритий простір соціокультурної комунікації.

Розглянуто актуальні проблеми менеджменту у соціально-культурній сфері, використання педагогічних традицій та впровадження інновацій у позашкільних навчальних закладах, роль українського мистецтва та освіти у житті сучасної людини, а також діяльність сучасної бібліотеки.

Учасниками конференції проаналізовано передовий досвід організації та координації методичної і навчально-виховної роботи у закладах культури, впровадження інноваційних тенденцій розвитку творчої педагогіки, управління креативною мистецькою індустрією.

Зосереджено увагу на використанні інноваційного потенціалу сучасної бібліотеки, процесі діалогу національних культур сучасної України в контексті Європейської інтеграції та проблемах біфункціональної спрямованості початкової мистецької освіти дітей у школах естетичного виховання.

Обговорені актуальні завдання подальших досліджень державно-громадського управління інноваційним розвитком позашкільних навчальних закладів, проблем збереження академічного вокального мистецтва в умовах глобалізації культури, формування інформаційно-культурного простору в

клубних закладах, розвитку інклюзивної освіти у початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах.

Ураховуючи актуальність, теоретико-методологічну та методичну важливість пропозицій, викладених у доповідях і виступах на пленарних і секційних засіданнях, конференція **рекомендує**:

1. Особливості менеджменту у соціально-культурній сфері:

- ініціювати розроблення нових підходів до управління у соціально-культурній сфері в умовах євроінтеграції щодо забезпечення професійного розвитку керівників закладів культури і позашкільних навчальних закладів, розвитку маркетингу освітньої діяльності закладів соціально-культурної сфери;
- заохочувати керівників закладів культури та позашкільних навчальних закладів до участі у міжнародних проектах і програмах;
- упроваджувати компетентнісний підхід у культурно-мистецьких ініціативах, а також до організації соціально-культурної діяльності та дозвілля дітей, молоді та дорослих;
- сприяти розвитку інклюзивної освіти та її навчально-методичного забезпечення.

2. Педагогічні традиції та інновації у позашкільних навчальних закладах:

- здійснювати порівняльні дослідження мистецької освіти у навчальних закладах України та європейських країн з метою узгодження освітніх і професійних стандартів, обміну досвідом;
- сприяти розвитку творчих здібностей учнів у початкових класах дитячих музичних шкіл;
- розвивати професійну мобільність педагогів, обмін досвідом освітньої діяльності.

**МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«РОЗВИВАЄМО ОСВІТУ РАЗОМ – НАВЧАЄМОСЬ ОДИН В
ОДНОГО І НАВЧАЄМО ОДИН ОДНОГО» В РАМКАХ
ОСВІТНЬОГО ПРОЕКТУ МІЖ МІСТАМИ – ПОБРАТИМАМИ
ІРПІНЬ (УКРАЇНА) – БОРНА (ФРН)
(м. Ірпінь, 4 листопада 2017 р.)**

4 листопада 2017 року на базі Ірпінської міської ради та Ірпінської спеціалізованої ЗОШ I-III ступенів №12 з вивченням іноземних мов (школа лінгвістики) імені Зої Алієвої спільно з міським управлінням освіти і науки м.Ірпінь, містом-побратимом Борна (Німеччина), Global Engagement – Сервісна служба «Міста в Єдиному світі», Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, Кафедрою ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта ХХІ століття» проведено Міжнародну конференцію «Розвиваємо освіту разом – навчаємось

один в одного і навчаємо один одного» в рамках освітнього проекту між містами – побратимами Ірпінь (Україна) – Борна (ФРН). У заході взяли участь 176 осіб, серед яких були науковці, педагоги, викладачі вищих навчальних закладів Києва, Ірпеня, Коцюбинського, Гостомеля.

Програмою заходу було визначено тематичні напрями роботи:

1. Вітчизняний та німецький досвід навчання дітей у початковій школі.
2. Розвиток соціально-психологічного потенціалу особистості в умовах інноваційних змін в освіті.
3. Історія освіти: ретроспективний погляд на інновації в навчально-виховному процесі та управлінні.
4. Культурологічні, етнологічні та філософські засади освітніх інновацій в українських на німецьких школах.
5. Управління освітою в сучасному світі: стан та перспективи.

Ураховуючи актуальність, теоретико-методологічну та методичну важливість пропозицій, викладених у виступах на пленарному засіданні та майстер класах, конференція **рекомендує**:

- спрямовувати діяльність педагогічних колективів навчальних закладів, методичних служб, відділу освіти на підвищення якісного рівня освітніх послуг шляхом: модернізації змісту шкільної освіти; забезпечення рівного доступу до якісної освіти; оновлення змісту, форм і методів навчання та виховання в умовах запровадження та реалізації Нового закону про освіту;
- сприяння формуванню здорового способу життя, фізичному розвитку дітей та підготовці молоді до самостійної діяльності;
- продовжити роботу щодо створення оптимальної мережі загальноосвітніх навчальних закладів в умовах децентралізації влади;
- активізувати роботу щодо включення педагогічних колективів, керівників шкіл, учителів у пошукову, експериментально-дослідницьку діяльність, реалізацію їхнього творчого потенціалу, поширення педагогічного досвіду щодо стимулювання творчого, інтелектуального, духовного розвитку в професійній самореалізації працівників освітньої галузі;
- сприяти удосконаленню науково-методичного супроводу інновацій шляхом залучення фахівців освітніх установ;
- запровадити практику проведення тематичних семінарів з проектною діяльністю та навчати вчителів писати освітні міжнародні проекти;
- залучати до співпраці роботу шкіл та навчальних установ з містами партнерами щодо проведення спільних міжнародних заходів;
- широко використовувати інноваційний зарубіжний досвід щодо застосування новітніх комп'ютерних технологій навчання в українській школі;
- забезпечити формування готовності майбутнього вчителя до інноваційної діяльності в рамках Нового закону та Концепції Нова Українська Школа.

**XV МІЖНАРОДНІ ПЕДАГОГІЧНО-МИСТЕЦЬКІ ЧИТАННЯ
ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА О.П. РУДНИЦЬКОЇ
«ПЕДАГОГІКА МИСТЕЦТВА І МИСТЕЦТВО ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЇ»
(м. Київ, 6-7 грудня 2017 р.)**

6-7 грудня 2017 р. відбулися V Міжнародні мистецько-педагогічні читання пам'яті професора Оксани Петрівни Рудницької «Педагогіка мистецтва і мистецтво педагогічної дії» з ініціативи Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. Співорганізаторами читань виступили Українська асоціація освіти дорослих, Кафедра ЮНЕСКО «Неперервна освіта XXI століття», Вища школа бізнесу і наук про здоров'я в Лодзі (Республіка Польща), Київський професійно-педагогічний коледж імені Антона Макаренка.

У читаннях взяли участь більше 350 учасників з різних регіонів України, представники зарубіжних університетських і академічних осередків (Інституту соціальних наук і менеджменту технологій Технічного університету (м. Лодзь, Республіка Польща), Сучавський університет (м. Сучава, Румунія), Інститут польської філології Жешувського університету (Республіка Польща) та ін.

Працювало 6 секцій з напрямів: філософсько-аксіологічні та андрагогічні засади педагогічної освіти; педагогічна освіта в Україні: тенденції та перспективи реформування; мистецька освіта у вимірах сучасних модернізаційних змін; зарубіжний досвід підготовки вчителя: теорія і практика; педагогічна майстерність як система професійно-мистецьких компетентностей; музейна педагогіка – проблеми, сьогодення, перспективи.

Науковцями, освітянами були окреслені провідні проблеми сучасної педагогічної і мистецької освіти в Україні:

концептуальні засади розвитку педагогічної освіти в Україні (начальник відділу педагогічної і післядипломної освіти Департаменту вищої освіти Міністерства освіти і науки України І.А. Балуба);

- проблеми патріотичного виховання молоді (доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України, директор Інституту проблем виховання НАПН України І.Д. Бех);

- культура і мистецтво: методологія сучасної освіти (доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України Г.Г. Філіпчук);

- андрагогічна підготовка майбутнього вчителя в умовах неформальної освіти (доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України Л.Б. Лук'янова);

- технології професійного розвитку майбутнього педагога професійного навчання в умовах сучасного коледжу (директор Київського

професійно-педагогічного коледжу імені Антона Макаренка, доктор педагогічних наук, доцент, член-кореспондент НАПН України О.І. Щербак);

- мистецька освіта в Україні у контексті сучасних цивілізаційних змін (доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, заступник директора з науково-експериментальної роботи Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України Г.І. Сотська);

- професійна майстерність і творчий підхід до морально-духовного розвитку особистості (методист гімназії-інтернату № 13 м. Києва, член Спілки журналістів України, заступник голови Київського міського об'єднання товариства «Просвіта» О.М. Ходацька);

- етичні виміри професора Оксани Рудницької (доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри гуманітарних дисциплін та соціальної роботи Львівського державного університету безпеки життєдіяльності Г.П. Васянович Григорій Петрович) та ін.

Досвід мистецької діяльності було представлено викладачами і студентами факультету мистецтв Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (народний аматорський колектив «Софія»; молодіжний камерний хор; Народний аматорський ансамбль сучасного танцю «Візаві»; Народний аматорський ансамбль народного танцю «Яворина»; Народного аматорського інструментального ансамблю «Акварелі»; тріо баяністів Serbian Star).

У межах читань було проведено тренінг з розвитку комунікативної культури вчителя доктором педагогічних наук, професором, завідувачем відділу змісту і технологій навчання дорослих ШООН НАПН України О. А. Лавріненом та майстер-клас «Рідкий акрил: арт-терапія» керівником Художньої студії та клубу «Райдуга» Центру по роботі з дітьми та молоддю Дніпровського району м. Києва Т.Є. Золотухіною.

В ході секційних засідань було представлено теоретичні та практико орієнтовані здобутки науковців та педагогів-практиків у таких напрямках: філософсько-аксіологічні та андрагогічні засади педагогічної освіти; педагогічна освіта в Україні: тенденції та перспективи реформування; мистецька освіта у вимірах сучасних модернізаційних змін; зарубіжний досвід підготовки вчителя: теорія і практика; педагогічна майстерність як система професійно-мистецьких компетентностей; музейна педагогіка – проблеми, сьогодення, перспективи.

7 грудня 2017 р. відбулась презентація наукових і навчально-методичних видань за 2016 – 2017 рр. з проблем педагогічної і мистецької освіти. Сертифікатами відзначено спектр напрацювань науковців академічних установ, освітян з різних регіонів: Сумського державного педагогічного університету імені Антона Макаренка, Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, Житомирського державного педагогічного університету імені Івана Франка, Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Чернівецького національного університету

імені Юрія Федьковича, Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, Кіровоградського державного університету імені В. Винниченка.

Ураховуючи актуальність, теоретико-методологічну та методичну важливість пропозицій, викладених у доповідях і виступах на пленарних і секційних засіданнях, конференція **рекомендує**:

1. Філософсько-аксіологічні та андрагогічні засади педагогічної освіти:

- посилити андрагогічну та акмеологічну спрямованість підготовки педагогічного персоналу, що має виявитися у гуманістичній направленості педагогічної дії на розвиток особистості учнів (студентів); у виборі педагогом способів діяльності з врахуванням мотивів, ціннісних орієнтацій тих, хто навчається;

- враховувати акмеологічний підхід до організації мистецько-педагогічної діяльності та всіляко сприяти педагогам які володіють ініціативою, діловитістю, організованістю і творчим потенціалом в удосконаленні професійних навичок і умінь; засвоєння нових способів прийняття ефективних рішень; освоєння нових високопродуктивних алгоритмів і технологій вирішення професійних завдань.

2. Педагогічна освіта в Україні: тенденції та перспективи реформування:

- спрямувати зусилля науковців та викладачів вищих педагогічних навчальних закладів на подальше вирішення актуальних проблем підготовки фахівців галузі педагогічної освіти у контексті реалізації галузевої Концепції розвитку неперервної педагогічної освіти; закону «Про освіту», «Про вищу освіту» тощо.

3. Мистецька освіта у вимірах сучасних модернізаційних змін:

- протидіяти експансії безнаціонального в освіті, мистецькій зокрема; сприяти усвідомленню учнями (студентами) національного в мистецтві; допомагати уникати протиставлення культур, концентруючись на визначенні специфіки, характерних ознак національного;

- забезпечувати професійне становлення творчої особистості викладача мистецьких дисциплін через пошуки нових способів педагогічної діяльності, що виходить за межі чинних нормативів й пов'язана з відмовою від штампів, стереотипів у навчанні, вихованні та розвитку учнів, передбачає виявлення індивідуальної творчої позиції викладача.

4. Зарубіжний досвід підготовки вчителя: теорія і практика:

- впроваджувати український і зарубіжний досвід використання інноваційних технологій навчання та виховання учнів (студентів) у практику загальноосвітніх та вищих навчальних закладів;

- сприяти створенню нових педагогічних технологій та запроваджувати у навчально-виховний процес викладання інноваційні методи і технології, засновані на особистісному, аксіологічному, діалогічному підходах тощо.

5. Педагогічна майстерність як система професійно-мистецьких компетентностей:

- сприяти розвитку професійно-педагогічної самореалізації майбутніх педагогів, на основі самоусвідомлення особистісних якостей у процесі фахової підготовки;

- підтримувати позитивну мотивацію викладачів, вчителів до розвитку комунікативної, мовної культури; педагогічної культури як складових професійного іміджу вчителя (викладача);

- підтримувати, популяризувати передовий новаторський досвід як виявлення творчого потенціалу в реалізації нових підходів до навчання та виховання.

б. Музейна педагогіка – проблеми, сьогодення, перспективи:

- забезпечити теоретичне обґрунтування і практичну реалізацію форм, методів і технологій використання музейної педагогіки у навчанні і вихованні молоді;

- сприяти науковому обміну та творчій співпраці працівників музеїв і педагогів з метою ефективного використання культуротворчого та педагогічного потенціалу музейних фондів у формуванні патріотизму, національної ідентичності, полікультурності, толерантності й культуровідповідності ціннісних орієнтацій молоді.

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ: ФІЛОСОФІЯ, ПСИХОЛОГІЯ, ПЕДАГОГІКА» (м. Суми, 7 грудня, 2017 р.)

7 грудня 2017 р. р. базі Комунального закладу «Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» було проведено IV Міжнародну науково-практичну конференцію «Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка». Організаторами були: Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (Київ, Україна), Комунальний заклад «Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» (Суми, Україна), Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка (Суми, Україна), Класичний приватний університет (Запоріжжя,

Україна), Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка (Глухів, Україна), Казахський національний університет імені аль-Фарабі (Алмати, Казахстан), Узбекський науково-дослідний інститут педагогічних наук імені Т. Н. Кары Ніязи (Ташкент, Узбекистан), Телавський державний університет імені Якова Гогешвілі (Телаві, Грузія), Гданський гуманітарний університет (Гданськ, Польща).

Тематичні напрями роботи конференції:

1. Сучасні технології у навчанні та вихованні дітей і підлітків: український та світовий досвід.
2. Інновації у вищій освіті: стратегії та технології
3. Теоретичні та практичні основи розвитку інноваційних процесів в професійній освіті: досвід та перспективи.
4. Організаційно-педагогічне забезпечення інноваційного розвитку післядипломної освіти в Україні та в світі.
5. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті.
6. Розвиток соціально-психологічного потенціалу особистості в умовах інноваційних змін в освіті.
7. Історія освіти: ретроспективний погляд на інновації в навчально-виховному процесі та управлінні.
8. Культурологічні, етнологічні та філософські засади освітніх інновацій.
9. Управління освітою в сучасному світі та інноваційний розвиток суспільства.

Загальна кількість учасників: 176, серед яких науковці, педагоги, викладачі вищих навчальних закладів різних міст України (Вінниця, Глухів, Київ, Конотоп, Миколаїв, Мукачево, Харків, Хмельницький, Чернівці), представники освітніх установ і навчальних закладів Німеччини, Польщі, Білорусі, Росії, Казахстану, Азербайджану, Таджикистану, Узбекистану, Грузії.

За результатами роботи конференції опубліковано збірник наукових статей: *Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка: збірник наукових статей у 2 частинах /за заг. ред. О.В. Зосименко. – Суми: ФОП Цьома С.П., 2017. – Ч.1 – 412 с.: Ч.2 – 380 с.*

Ураховуючи актуальність, теоретико-методологічну та методичну важливість пропозицій, викладених у доповідях і виступах на пленарних і секційних засіданнях, конференція **рекомендує:**

- впроваджувати у педагогічну практику новітні технології навчання та виховання дітей і підлітків;
- широко використовувати інноваційний зарубіжний досвід щодо застосування новітніх технологій навчання в українській школі;
- забезпечувати створення та освоєння нових концепцій, технологій навчання з посиленою організацією самостійної роботи студентів;
- здійснювати перехід до студентоцентрованої парадигми як важливого інструменту у підвищенні якості вищої освіти
- упроваджувати технології формування професіоналізму вчителя, зокрема, технології дослідження в дії, проектної технології та ін;
- сприяти створенню здоров'язберегаючого середовища в освітніх інституціях;
- забезпечити формування готовності майбутнього вчителя до інноваційної діяльності;
- запроваджувати програми підготовки андрагога;

- розробляти механізми валідації результатів неформального та інформального навчання дорослих;
- забезпечувати формування інформаційної компетентності керівників загальноосвітніх навчальних закладів в системі післядипломної педагогічної освіти;
- ширше впровадження, залучення у навчальний процес інформаційно-технологічних платформ нового покоління;
- сприяти формуванню і розвитку у вищих навчальних закладах хмаро-орієнтованого інформаційно-освітнього середовища, а також ширшому залученню у навчальний процес передових засобів і технологій інформаційного суспільства, зокрема, мобільного, віртуального навчання;
- розпочати розробку стратегії розвитку соціально-психологічного потенціалу особистості в умовах інноваційних змін в освіті;
- сприяти формуванню психологічної готовності персоналу освітніх організацій до інноваційної діяльності як чинника сформованості конкурентоздатної особистості в умовах швидкозмінного середовища;
- здійснювати історико-педагогічні дослідження з метою збереження та розвитку національних традицій, їх гармонізації з сучасними тенденціями впровадження інновацій в навчально-виховний процес та управління; розробляти нові підходи до створення та освоєння нових інновацій в освіті в умовах євроінтеграції;
- поглиблювати запровадження культурологічного та етнологічного підходів до впровадження освітніх інновацій;
- збільшувати гуманістичну зорієнтованість навчального процесу: будувати навчальний процес на принципах людиноцентризму та андрагогіки.

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ СЕМІНАР
«ПСИХОЛОГІЯ ЗДОРОВ'Я»
(м. Київ, 30 січня 2017 р.)**

30 січня 2017 р. у м. Києві співробітниками відділу психології праці Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України було проведено Науково-практичний семінар «Психологія здоров'я».

Актуалізовано психологічні аспекти збереження та відновлення людського ресурсу в епоху глобальної інформатизації. Учасники семінару висловили стурбованість з приводу загальносоціальних тенденцій ігнорування здоров'я особистості та відсутності державних програм, спрямованих на його підтримку і відновлення.

Доповідачі акцентували увагу на практичних психологічних методах самооздоровлення, зокрема, саногенному мисленні, стенічних емоціях та врахуванні власних темпераментальних ознак.

Заслухавши наукові доповіді та зважаючи на актуальність проблеми збереження і відновлення здоров'я сучасної людини, учасники семінару **вирішили:**

- схвалити основні положення доповідей учасників семінару, відзначити їх актуальність, наукове та практичне значення;
- вважати за доцільне розширювати і поглиблювати дослідження, спрямовані на встановлення рівноваги між працею та відпочинком у житті особистості;
- подати матеріали доповідей до наукових періодичних видань;
- активніше використовувати представлені учасниками практичні підходи та засоби самооздоровлення для підвищення ефективності праці та життєдіяльності в цілому.

**ВЕБІНАР ДО МІЖНАРОДНОГО ДНЯ РІДНОЇ МОВИ
«РІДНОМОВНА І БАГАТОМОВНА ОСВІТА
У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА»
(м. Київ, 20 лютого 2017 р.)**

20 лютого 2017 р. у м. Києві в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України спільно з кафедрою ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття», науково-дослідною лабораторією академічної культури дослідника; кафедрою російської мови, зарубіжної літератури та методики їх викладання Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича, Інститутом післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області, Глухівським

національним педагогічним університетом імені Олександра Довженка, Уманським державним педагогічним університетом імені Павла Тичини, Київським професійно-педагогічним коледжем імені Антона Макаренка та ін.

Участь у вебінарі взяли 140 науковців, викладачів, студентів, магістрантів, аспірантів тощо. Працювало 3 секції з напрямів:

- розвиток мови як основа національної культури й чинник сталого розвитку суспільства;
- теорія і практика рідномовної і багатомовної освіти в Україні і світі;
- розвиток мови як основа національної культури й чинник сталого розвитку суспільства.

В обговоренні питань взяли участь відомі вітчизняні та зарубіжні науковці, педагоги, вчені: Нелля Ничкало (доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України); Георгій Філіпчук (доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України); Лариса Лук'янова (доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, директор ІПООД НАПН України); Лідія Хомич (доктор педагогічних наук, професор, заступник директора ІПООД НАПН України); Галина Сотська (доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри ЮНЕСКО в ІПООД НАПН України); Тереса Яніцка-Панек (доктор, професор надзвичайний кафедри соціальних наук, викладач дошкільної педагогіки і ранньошкільної педагогіки Вищої школи бізнесу і науки про здоров'я в Лодзі (Польща); Іван Заєць (український політик, народний депутат Верховної Ради України I, II, III, IV та VI скликань); Олександр Кучерявий (доктор педагогічних наук, професор); Тамара Усатенко (доктор педагогічних наук, професор) та багато інших.

У ході вебінару було проаналізовано сучасні тенденції розвитку багатомовної і рідномовної освіти в Україні і світі; розвиток мовно-комунікативної компетентності викладачів-дослідників, молодих науковців, студентів.

Ураховуючи актуальність, теоретико-методологічну та методичну важливість пропозицій, викладених у доповідях і виступах на пленарних і секційних засіданнях, конференція **рекомендує**:

1. Розвиток мови як основа національної культури й чинник сталого розвитку суспільства:

- з метою досягнення сталого розвитку усіх членів українського суспільства, всіляко сприяти доступу до навчання як на рідній мові, так і на інших мовах. Саме через оволодіння першою або рідною мовою здобуваються основні навички читання, письма і рахунку. Місцеві мови, особливо мови меншин та корінних народів, є носіями культури, цінностей і традиційних знань, тому вони мають відігравати важливу роль у забезпеченні сталого майбутнього;

- сприяти просуванню Освіти у дусі глобальної громадянськості;

2. Теорія і практика рідномовної і багатомовної освіти в Україні і світі.

- підтримувати як викладання рідною мовою, так і багатомовну освіту загалом;

- сприяти проведенню заходів з популяризації викладання рідною мовою і багатомовної освіти, що здійснюватимуться на рівні країн;

- залучати заклади освіти різного рівня акредитації до обговорення питань:

- законодавчих аспектів і пріоритетів мовної політики в Україні і світі;

- розвитку мови як основи національної культури й чинника сталого розвитку суспільства;

- формування міжкультурної толерантності засобами рідної мови;

- розвитку мовно-комунікативної компетентності різних категорій дорослого населення;

- психологічних засад формування комунікативно компетентної особистості тощо.

3. Розвиток мовно-комунікативної компетентності різних категорій дорослого населення:

- спираючись на висновки ЮНЕСКО спрямовувати освіту в Україні на якість викладання і навчання на основі розуміння і творчого підходу; утверджувати когнітивний аспект навчання, забезпечуючи безпосереднє застосування отриманих знань на практиці, у професійній діяльності шляхом використання рідної мови; сприяти розвитку діалогу і розширенню взаємодії між учнем і вчителем на основі безпосереднього спілкування; забезпечувати гармонійну взаємодію між глобальним і регіональним контекстами; сприяти участі особистості у житті суспільства, доступу до нових знань і надавати широкі можливості для культурного самовираження.

СЕМІНАР-ПРАКТИКУМ
«ВИЗНАЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ДІТЕЙ
ДО НАВЧАННЯ В ШКОЛІ»
(м. Київ, 23 березня 2017 р.)

23 березня 2017 року у м. Києві відділом андрагогіки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України спільно з відділом зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України та Дошкільним навчальним закладом № 398 м. Києва проведено семінар-практикум «Визначення психологічної готовності дітей до навчання в школі».

Участь у семінарі взяли практичний психолог, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих Дяченко Л.М., старший науковий співробітник відділу андрагогіки ІПОД НАПН України Котирло Т.В., директор Дошкільного навчального закладу № 398 м. Києва Німак Л.Г. та батьки і члени родин вихованців ДНЗ № 398 м. Києва.

Семінар складався з двох частин: теоретичної та практичної.

У ході семінару розглянуто актуальні проблеми, які виникають у батьків при підготовці дитини до навчання в школі; проаналізовано рівні готовності дитини до навчання в школі; зосереджено увагу на питанні педагогізації батьків для підвищення їх педагогічної культури; запропоновано рекомендації для батьків щодо підготовки дитини до школи, в яких виокремлено основні правила спілкування та поведінки батьків з дитиною.

Обговорено актуальні питання для подальших зустрічей з батьками та проведення для них семінарів-практикумів та тренінгів.

Враховуючи актуальність, теоретико-методологічну та методичну важливість пропозицій, викладених у доповідях та отриманих у ході практичної частини семінар-практикум **рекомендує:**

- сприяти педагогізації батьків для забезпечення підвищення рівня їх педагогічної культури;
- оптимізувати взаємодію навчального закладу та сім'ї для виховання всебічно розвиненої особистості;
- забезпечити батьків психолого-педагогічними знаннями щодо принципів розвитку та виховання дітей через такі форми педагогічної освіти як лекції, конференції, тренінги, практикуми, семінари, батьківські читання, рольові ігри;
- підвищувати педагогічну культуру батьків задля забезпечення можливості ефективно вести процес родинного виховання.

**VI МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ СЕМІНАР
«РОЗВИТОК ПОРІВНЯЛЬНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ У
КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ТА ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
(у рамках Всеукраїнського фестивалю науки)
(м. Хмельницький, 18 травня 2017 р.)**

Науково-практичний семінар «Розвиток порівняльної професійної педагогіки у контексті глобалізаційних та інтеграційних процесів» (18 травня 2017 р., м. Хмельницький) проводився базі Центру порівняльної професійної педагогіки.

Організатори: Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих, Хмельницький національний університет, Центр порівняльної професійної педагогіки у співпраці з Кафедрою ЮНЕСКО НАПН України «Неперервна професійна освіта XXI століття».

Мета науково-методологічного семінару – сприяти розвитку порівняльної професійної педагогіки як наукової галузі та навчальної дисципліни в Україні.

Тематичні напрями роботи семінару:

1. Глобалізаційні виміри розвитку професійної освіти, освіти дорослих й педагогічної науки у зарубіжних країнах.
2. Тенденції професійного розвитку фахівців у світовому освітньому просторі.
3. Сучасні педагогічні інновації в освітніх системах різних країн.
4. Соціальне партнерство як спільна відповідальність держави й громади за якість професійної освіти й освіти дорослих.

Загальна кількість учасників: 120, серед яких науковці, педагоги, викладачі, здобувачі наукових ступенів доктора філософії і доктора наук, магістранти вищих навчальних закладів різних регіонів України та науковці з Республіки Польща – представники Центру професійної і неперервної освіти в м. Перемишль, Академії бізнесу і медичних наук в м. Лодзь.

За результатами роботи семінару опубліковано збірник тез: *Розвиток порівняльної професійної педагогіки у контексті глобалізаційних та інтеграційних процесів: матеріали тез доп. VI міжнар. наук.-методол. семінару (18 трав. 2017 р.) / Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України; Хмельницький національний ун-т; за заг. ред Н.М. Авшенюк, Н.М.Бідюк. – Київ – Хмельницький: Термінова поліграфія, 2017. – 224 с.*

Рекомендації за результатами роботи семінару:

Узагальнення теоретико-методологічних і методичних пропозицій, викладених у доповідях і виступах учасників уможливило обґрунтування рекомендацій щодо творчого використання прогресивних ідей зарубіжного досвіду професійного розвитку вчителів загальноосвітніх шкіл для оновлення

української системи неперервної педагогічної освіти на національному, інституційному та індивідуальному рівнях.

Національний рівень:

- розроблення національної концепції професійного розвитку педагогічних працівників;
- розроблення стратегії соціального партнерства у професійному розвитку педагогічних працівників;
- нормативно-правове врегулювання професійного розвитку учителів в Україні відповідно до вимог Болонського процесу;
- поєднання централізації та децентралізації в управлінні системою неперервної педагогічної освіти;
- диверсифікація вітчизняного ринку освітніх послуг щодо підвищення кваліфікації;
- підвищення вимог до професійної кваліфікації педагогічних працівників.

Інституційний рівень:

- забезпечення педагогічного наставництва для вчителів-новачків;
- забезпечення професійного відбору на педагогічну професію;
- актуалізація діяльнісного характеру професійного розвитку;
- посилення проблемно-базованої, дослідної, кооперативної спрямованості психолого-педагогічного компонента професійного розвитку;
- використання новітніх інформаційних технологій та засобів відкритої освіти;
- створення умов для реалізації інституційної й індивідуальної академічної мобільності;
- систематичне оцінювання та моніторинг результатів професійного розвитку;
- налагодження партнерства між різними освітньо-науковими, професійними і громадськими інституціями;
- розроблення системи заходів, спрямованих на підвищення мотивації вчителів до активного професійного зростання.

Індивідуальний рівень:

- усвідомлення значущості навчання протягом усього життя та неперервного професійного розвитку;
- самоосвіта і самокерований професійний розвиток;
- використання потенціалу неформального та інформального навчання для задоволення потреб особистісного і професійного розвитку;
- членство у професійних організаціях, об'єднаннях та асоціаціях педагогічних працівників з метою активної участі у громадсько-державному управлінні освітою.

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ СЕМІНАР
«КОМПАРАТИВІСТИКА В ОСВІТІ ДОРΟΣЛИХ»
(м. Суми, 11 грудня 2017 р.)

Науково-практичний семінар «Компаративістика в освіті дорослих» (11 грудня 2017 р., м. Суми) проводився базі Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

Організатори: Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, Комунальний заклад «Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти».

Мета науково-практичного семінару – представлення та обговорення проблем професійної підготовки вчителя у вітчизняному та міжнародному просторі; розвитку освіти дорослих: глобальний і національний виміри; освітніх реформ та інновації у глобалізованому світі.

Тематичні напрями роботи семінару:

1. Професійна підготовка вчителя у вітчизняному та міжнародному просторі.
2. Розвиток освіти дорослих: глобальний і національний виміри.
3. Освітні реформи та інновації у глобалізованому світі.

Загальна кількість учасників: 55 науковці, педагоги, викладачі, здобувачі наукових ступенів доктора філософії і доктора наук, магістранти вищих навчальних закладів України, вчителі загальноосвітніх шкіл.

Рекомендації за результатами роботи семінару:

Зважаючи на актуальність, теоретико-методологічну та методичну важливість пропозицій, викладених у доповідях і виступах семінар **рекомендує:**

Міністерству освіти і науки України:

- прискорити розробку Закону «Про освіту дорослих»;
- порушити питання щодо запровадження системи професійної підготовки андрагогів.

Навчальним закладам та науковим інститутам:

- посилити увагу до порівняльних досліджень у галузі освіти дорослих;
- широко впроваджувати інноваційний зарубіжний досвід щодо освіти дорослих;
- сприяти більш широкому застосуванню андрагогічної моделі навчання;
- зосередитися на розробці механізмів визнання результатів неформальної та інформальної освіти дорослих з творчим використанням прогресивних ідей зарубіжних країн;
- забезпечувати створення в Україні відкритого освітнього простору через збільшення участі вітчизняних педагогів та науковців у міжнародних проектах і програмах.

КРУГЛІ СТОЛИ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ, КОВОРКІНГИ, СТЕНДОВІ ДИСКУСІЇ, ТРЕНІНГИ

ТРЕНІНГ-СЕМІНАР «НАВИЧКИ ПОБУДОВИ ЕФЕКТИВНОГО ТРЕНІНГУ» (м. Київ, 2 лютого 2017 р.).

2 лютого 2017 р. у м. Київ Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (відділ психології праці) спільно з Громадською спілкою «Українська асоціація освіти дорослих», Психологічним консультативно-тренінговим центром та кафедрою ЮНЕСКО «Неперервна освіти ХХІ» проведено тренінг-семінар «НАВИЧКИ ПОБУДОВИ ЕФЕКТИВНОГО ТРЕНІНГУ».

Для участі в тренінгу-семінарі надійшли заявки від 23 науковців, педагогів та практичних психологів.

Розглянуто актуальні психологічні проблеми необхідності навчання дорослих впродовж життя, специфіки освіти дорослих учнів, особливостей використання активних форм навчання дорослих, питання підготовки, побудови та проведення ефективного тренінгу для дорослих.

Ураховуючи актуальність, теоретичні та методичні питання, які були розглянуті під час тренінгу-семінару, учасники заходу **рекомендують**:

Теоретичні засади організації ефективної тренінгової роботи з дорослими:

- теоретичного вивчення потребують питання актуальних потреб різних категорій дорослого населення у навчанні, зокрема у вивченні педагогічних та психологічних аспектів професійних видів діяльності дорослих;
- використання тренінгових форм роботи з різними категоріями дорослих сформувало актуальну потребу експериментального дослідження ефективності та специфіки цього виду активного навчання в різних вікових, професійних, соціальних групах;
- особливої уваги та теоретичної і методичної розробки потребують питання розвитку фахової компетентності тренерів для дорослих.

Практико-орієнтовані засади організації ефективного тренінгу для дорослих:

- психодіагностика навчальних потреб, станів, професійної та життєвої ситуації у дорослих є важливим і обов'язковим етапом планування та розробки тренінгових форм роботи;
- ефективність тренінгів для дорослих забезпечуються максимальною визначеністю завдань, які відповідають актуальним навчальним потребам аудиторії;

- важливою умовою забезпечення ефективності тренінгової роботи з дорослими є креативність, гнучкість мислення, комунікативні здібності, ораторські навички фахівця-тренера;
- існує актуальна потреба розробки перспективних тренінгових програм для дорослих у відповідності до результатів вже проведених наукових досліджень, де визначені актуальні потреби навчання різних категорій дорослого населення.

КРУГЛИЙ СТІЛ
«ГРОМАДСЬКО-ПАТРІОТИЧНІ ІДЕЇ Т.Г. ШЕВЧЕНКА В
СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ТА ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ УКРАЇНИ»
(м. Київ, 1 березня 2017 р.)

1 березня 2017 року у Педагогічному музеї України (Київський міський будинок учителя) відбувся круглий стіл «Громадсько-патріотичні ідеї Т.Г. Шевченка в соціокультурному та освітньому просторі України».

Учасниками заходу (45 учасників) були науковці інститутів Національної академії педагогічних наук України, члени Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка, працівники музейних установ, викладачі вищих навчальних закладів України, учителі загальноосвітніх навчальних закладів, студенти Київського професійно-педагогічного коледжу імені Антона Макаренка, члени Національної спілки художників України, народні артисти України.

Основні проблеми, які обговорювалися під час круглого столу: прогностичність педагогічних ідей Тараса Шевченка; Тарас Шевченко в експозиції Педагогічного музею України; Тарас Шевченко: ідеали виховання нації; ідеї освіти впродовж життя у творчості Тараса Шевченка; Тарас Шевченко і українська національна ідея; громадянська освіта у змісті професійної підготовки майбутнього вчителя; мистецька спадщина Т.Г. Шевченка у вихованні сучасного вчителя мистецьких дисциплін; вірші Т. Шевченка як скарбниця цінностей національної культури: педагогічні аспекти; використання стильового обрамлення творчості Т.Г. Шевченка у педагогічній майстерності; націєзберігаючі концепти у творчій спадщині Т.Г. Шевченка; творчість Тараса Шевченка у контексті ідей громадянського суспільства; використання творчої спадщини Т.Г. Шевченка у моральному вихованні молоді; художній вимір творчості Т. Шевченка у розвитку світогляду особистості та ін.

Ураховуючи актуальність, теоретико-методологічну та методичну важливість пропозицій, викладених у виступах, круглий стіл **рекомендує**:

- відповідно до Стратегії національно-патріотичного виховання молоді на 2016 – 2020 рр. сприяти активізації співпраці навчальних закладів різних типів з музейними установами, зокрема з Національним музеєм Тараса Шевченка;

- налагоджувати професійну комунікацію академічних осередків, інститутів Національної академії педагогічних наук України і музейних установ, у яких зберігається спадщина Т.Г. Шевченка, з метою творчого використання прогресивних ідей митця у напрямі оновлення форм пізнавальної, творчої, виховної роботи з молоддю;
- популяризувати ідеї Т.Г. Шевченка у педагогічному контексті, організовуючи творчі вечори, літературні студії на базі загальноосвітніх, вищих навчальних закладів;
- співпрацювати з Всеукраїнським товариством «Просвіта» імені Тараса Шевченка у напрямі популяризації друкованої продукції, електронних видань, фільмів, присвячених Т.Г. Шевченку, в освітніх закладах різних типів.

КРУГЛИЙ СТІЛ
«ЕСТЕТИКА І ЕТИКА ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЇ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ
ЗАСАДИ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА»
в рамках XXXI Міжнародної спеціалізованої виставки
«Освіта та кар'єра 2017»
(м. Київ, 6 квітня 2017 р.)

6-8 квітня 2017 року у м. Києві було проведено спеціалізовану виставку «Освіта та кар'єра – 2017», у рамках якої співробітниками відділу змісту і технологій навчання дорослих було проведено круглий стіл «Естетика і етика педагогічної дії: концептуальні засади, теорія, практика» на базі Національного центру ділового та культурного співробітництва «Український дім».

Серед учасників круглого столу (35 осіб) були науковці Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, вчителі загальноосвітніх шкіл м. Києва, викладачі Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, викладачі і студенти Київського професійно-педагогічного коледжу імені Антона Макаренка працівники Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника.

Проблематика круглого столу включала такі проблеми: результати науково-дослідної роботи за темою «Естетичні та етичні чинники розвитку професійного досвіду викладачів вищих педагогічних навчальних закладів» співробітників відділу змісту і технологій навчання дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України; естетичні та етичні засади інформаційно-комунікативної культури педагога; персонологічний вимір української етномузикології; традиції мистецької освіти в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (з досвіду співпраці з навчальними закладами) тощо.

Ураховуючи актуальність, теоретико-методологічну та методичну важливість пропозицій, викладених у виступах, круглий стіл **рекомендує:**

- активізувати впровадження результатів науково-дослідної роботи співробітників відділу змісту і технологій навчання дорослих ІПОД НАПН

України у вищих навчальних закладах, інститутах післядипломної педагогічної освіти центрах педагогічної майстерності;

- сприяти оновленню змісту, методів і форм підготовки майбутніх учителів, викладачів, перепідготовки педагогічного персоналу шляхом використання підготовлених науковцями теоретичних праць, навчально-методичних видань, авторських технологій тощо;

- залучати освітян, науковців до друку матеріалів у фаховому збірнику наукових праць «Естетика і етика педагогічної дії», збірнику матеріалів «Педагогічна майстерність як система професійних і мистецьких компетентностей» з метою популяризації передового педагогічного досвіду;

- співпрацювати з Кафедрою ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта ХХІ століття» у напрямі укладання програм диференційованих курсів для різних категорій дорослого населення на основі інтеграції гуманітарних, філософських, етичних, естетичних, культурологічних знань та досягнень теорії і практики мистецької, педагогічної освіти;

- популяризувати ідеї вітчизняних науково-педагогічних шкіл, сформованих в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України.

КОВОРКІНГ «ТЕНДЕНЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛІВ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ)

в рамках XXXI Міжнародної спеціалізованої виставки

«Освіта та кар'єра 2017»

(м. Київ, 6 квітня 2017 р.)

Коворкінг «Тенденції професійного розвитку педагогічного персоналу у зарубіжних країнах» проводився у Національному центрі ділового та культурного співробітництва «Український дім». Організатори: Національна академія педагогічних наук України, Міністерство освіти і науки України, КП «УБЕНТЗ ТОВАРИСТВА «ЗНАННЯ» УКРАЇНИ».

Мета коворкінгу – сприяти розвитку порівняльної професійної педагогіки як наукової галузі та навчальної дисципліни в Україні; популяризувати результати порівняльно-педагогічних досліджень науковців Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України; сприяти підвищенню ефективності професійного розвитку різних категорій педагогічного персоналу України.

Тематичними напрямками роботи коворкінгу було визначено:

1. Глобалізаційні виміри розвитку професійної освіти, освіти дорослих й педагогічної науки у зарубіжних країнах.

2. Тенденції професійного розвитку фахівців у світовому освітньому просторі.

3. Сучасні педагогічні інновації в освітніх системах різних країн.

4. Соціальне партнерство як спільна відповідальність держави й громади за якість професійної освіти й освіти дорослих.

У коворкінгу взяли участь 20 осіб, серед яких науковці, педагоги, викладачі, здобувачі наукових ступенів доктора філософії і доктора наук, магістранти вищих навчальних закладів України.

Узагальнення теоретико-методологічних і методичних пропозицій, викладених у доповідях і виступах учасників уможливило обґрунтування **рекомендацій** щодо творчого використання прогресивних ідей зарубіжного досвіду професійного розвитку вчителів загальноосвітніх шкіл для оновлення української системи неперервної педагогічної освіти на національному, інституційному та індивідуальному рівнях.

На національному рівні:

- розроблення національної концепції професійного розвитку педагогічних працівників;
- розроблення стратегії соціального партнерства у професійному розвитку педагогічних працівників;
- нормативно-правове врегулювання професійного розвитку учителів в Україні відповідно до вимог Болонського процесу;
- поєднання централізації та децентралізації в управлінні системою неперервної педагогічної освіти;
- диверсифікація вітчизняного ринку освітніх послуг щодо підвищення кваліфікації;
- підвищення вимог до професійної кваліфікації педагогічних працівників.

На інституційному рівні:

- забезпечення педагогічного наставництва для вчителів-новачків;
- забезпечення професійного відбору на педагогічну професію;
- актуалізація діяльнісного характеру професійного розвитку;
- посилення проблемно-базованої, дослідної, кооперативної спрямованості психолого-педагогічного компоненту професійного розвитку;
- використання новітніх інформаційних технологій та засобів відкритої освіти;
- створення умов для реалізації інституційної й індивідуальної академічної мобільності;
- систематичне оцінювання та моніторинг результатів професійного розвитку;
- налагодження партнерства між різними освітньо-науковими, професійними і громадськими інституціями;
- розроблення системи заходів, спрямованих на підвищення мотивації вчителів до активного професійного зростання.

На індивідуальному рівні:

- усвідомлення значущості навчання протягом усього життя та неперервного професійного розвитку;
- самоосвіта і самокерований професійний розвиток;
- використання потенціалу неформального та інформального навчання для задоволення потреб особистісного і професійного розвитку;

– членство у професійних організаціях, об'єднаннях та асоціаціях педагогічних працівників з метою активної участі у громадсько-державному управлінні освітою.

СТЕНДОВА ДИСКУСІЯ
«ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІЧНИХ
ПРАЦІВНИКІВ ДО РОЗВИТКУ ДУХОВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ
УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ»
в рамках XXXI Міжнародної спеціалізованої виставки
«Освіта та кар'єра 2017»
(м. Київ, 6 квітня 2017 р.)

6 квітня 2017 року в Міжнародному виставочному центрі «Український дім» (м. Київ) у межах Міжнародної спеціалізованої виставки «Освіта та кар'єра – 2017» співробітниками відділу психології праці Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України було організовано та проведено стендову дискусію на тему: «Психологічні особливості підготовки педагогічних працівників до розвитку духовного потенціалу учнівської молоді». У заході взяли участь 50 науковців, педагогічних працівників, студентів.

Було запропоновано для дискусії наступну тематику:

1. Потреби в навчанні особистості на різних вікових етапах.
2. Психологічні особливості формування досвіду педагогічних працівників з розвитку духовного потенціалу учнівської молоді.
3. Теоретико-методологічні засади психологічного професійного відбору майбутніх педагогів.
4. Навчання педагогів мотиваційно-смісловій саморегуляції як засіб профілактики професійних деформацій у дорослих.
5. Діалогічні засади підготовки педагогів до розвитку духовного потенціалу учнів.
6. Розвиток духовно-моральних якостей характеру у майбутніх педагогів.
7. Гендерні аспекти відбору учнівської молоді на професії педагогічного профілю.
8. Технологія виявлення та оцінки професійної спрямованості майбутніх педагогів.
9. Використання тренінгової форми роботи в процесі навчання дорослих.
10. Методи розвитку інтелектуально-творчих здібностей вчителя.
11. Психодіагностичне забезпечення відбору учнівської молоді на професії педагогічного профілю.
12. Діагностика та розвиток когнітивної сфери майбутнього педагога.
13. Психологічні передумови збереження емоційної стійкості педагогічних працівників.

14. Феномен духовності у педагогічному спілкуванні: досвід зарубіжних досліджень.

Співробітники відділу психології праці ШООД НАПН України натхненно поділились творчим досвідом наукового дослідження психологічних особливостей сучасних педагогів та закономірностей їх впливу на розвиток духовного потенціалу учнівської молоді. В процесі виступів доповідачами використовувались стендові плакати з малюнками та схемами, навколо яких розгорталася дискусія стосовно означених психолого-педагогічних питань.

Учасниками стендової дискусії проаналізовано передовий досвід застосування засобів розвитку духовного потенціалу особистості на різних вікових етапах розвитку, зосереджено увагу на сучасних методологічних підходах до вікової періодизації особистості.

Учасниками обговорено актуальні завдання подальших досліджень з проблеми розвитку духовного потенціалу в рамках тематики психологічного супроводу в процесі навчання.

Враховуючи актуальність, теоретико-методологічну та методичну новизну озвучених у виступах та обговореннях ідей, було запропоновано оформити їх у наступних **рекомендаціях**:

1. Підвищити якість практичного компоненту психологічного блоку у післядипломній освіті вчителів у напрямку збільшення годин практичних занять, тренінгів, дискусій які б сприяли розвитку особистісної готовності педагога до свідомої, психологічно виваженої взаємодії з дітьми та розвитку рефлексивних механізмів професійної самосвідомості педагога;

2. Тренінгові форми роботи з вчителями мають носити характер особистісно-професійного навчання, тренінговий матеріал має бути спрямований на розвиток конкретних навичок професійної рефлексії, комунікації, інтеракції, духовно-орієнтованої взаємодії з дитиною.

3. Залучити педагогів, що мають несприятливі результати емоційно-вольової саморегуляції до участі у тренінгах, головними завданнями яких є: допомога вчителям в удосконаленні індивідуального стилю саморегуляції поведінки; розширенні репертуару (форм та методів) емоційної саморегуляції; формуванні позитивного ставлення до професійної діяльності.

4. Забезпечити в навчальних закладах сприятливі умови для здійснення процесу одухотворення особистості вчителів і учнів, умов їх розвитку, діяльності та поведінки, через: одухотворення етичними, естетичними, світоглядними цінностями соціального буття особистості, її психосоціальності; спрямованість на духовні цінності Добра, Краси, Істини, Віри, Надії, Любові; одухотворення рис характеру; духовне збагачення особистості засобами рефлексії через самоусвідомлення духовних цінностей; насичення духовного потенціалу досвіду та розширення можливості її духовної самоактуалізації у вчинках, діях; одухотворення інтелекту; усвідомлення впливу психофізіологічного підґрунтя духовного потенціалу; одухотворення психосоматики тощо.

5. Створити нові доступні форми психологічної допомоги педагогам та викладачам для вирішення їх індивідуально-психологічних проблем професійного розвитку, які можуть стосуватись широкого особистісного контексту і які здатні забезпечити умови анонімності, конфіденційності та безпечності особистісного саморозкриття;

6. Удосконалити форми роботи із адміністрацією навчальних закладів з метою інформування про узагальненні результати опитування, надання пропозицій (рекомендацій) щодо удосконалення організаційно-методичної взаємодії між учасниками навчально-виховного процесу.

7. Організувати навчання для керівних кадрів освітньої сфери, яке має за мету оволодіння психологічними навичками командотворення, формування психологічно комфортного клімату у колективі, сприятливих умов для особистісного творчого саморозкриття, духовного зростання для підлеглих;

8. Посилити популяризацію передового психолого-педагогічного, організаційного досвіду роботи не тільки з учнівською молоддю, але й іншими категоріями населення.

РЕГІОНАЛЬНИЙ КРУГЛИЙ СТІЛ
«ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
В ЗАПОРІЗЬКОМУ РЕГІОНІ»
(м. Запоріжжя, 12 червня 2017 р.)

12 червня 2017 р. у м. Запоріжжя Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (відділ андрагогіки) спільно з ГС «Українська асоціація освіти дорослих», ГО «Українська асоціація міст, що навчаються» і Запорізьким національним технічним університетом проведено регіональний круглий стіл «Освіта дорослих: тенденції розвитку в Запорізькому регіоні».

Для участі у круглому столі надійшли заявки та матеріали від 27 громадських діячів, науковців і педагогічних працівників.

Розглянуто актуальні проблеми освіти дорослих у глобальному і регіональному контекстах, проаналізовано результативність II Міжнародного Форуму «Освіта дорослих – регіональний розвиток: досвід, виклики, стратегії», що проводився в Запорізькому регіоні в жовтні 2016 р.

Учасниками круглого столу висвітлено стан, обговорено передовий досвід і перспективи розвитку освіти дорослих в зарубіжних країнах і в Україні. Зосереджено увагу на створенні в Україні мережі міст, що навчаються. Обговорено особливості освіти дорослих в Україні і результати досліджень освітніх потреб дорослого населення м. Запоріжжя.

Ураховуючи актуальність, практичне значення пропозицій, викладених у доповідях і виступах на засіданні, учасники регіонального круглого столу **рекомендують:**

Запорізькій обласній державній адміністрації:

- включити питання створення та розвитку галузі «Освіта впродовж життя» в регіональну Програму розвитку освіти Запорізької області, починаючи з 2018 р.;
- передбачити в бюджеті області кошти, які б спрямовувалися на найважливіші проекти з освіти дорослого соціально і економічно незахищеного населення Запорізького регіону;
- залучити ЗМІ Запорізької області до створення інформаційного простору з метою надання інформаційних і освітніх послуг дорослому населенню Запорізької області;
- створити умови для розбудови мережі «Центрів освіти дорослих» в Запорізькій області;
- сприяти системному проведенню інформаційних зустрічей представників державних органів влади, науковців, педагогів, керівників і викладачів навчальних підрозділів підприємств з метою консолідації зусиль і узгодження дій з розбудови освіти дорослих в Запорізькій області.

Запорізькій обласній раді:

- розробити нормативно-правові документи, які б в межах чинного законодавства регулювали розвиток освіти дорослих (освіти впродовж життя) залежно від потреб особистості, соціально-професійної групи чи громади;
- забезпечити контроль над розподілом коштів обласного бюджету з врахуванням потреби у фінансуванні проектів з освіти дорослого економічно і соціально незахищеного населення Запорізької області.

Запорізькому національному технічному університету:

- створити на базі університету підрозділ «Центр освіти дорослих» з метою підвищення рівня загальних знань, соціальної активності, посилення позиції в професійній діяльності і розширення можливості участі населення в культурному, соціальному і політичному житті Запорізького регіону й країни в цілому.
- розпочати за участі «Центру освіти дорослих» процес створення мережі центрів освіти впродовж життя в Запорізькій області;
- започаткувати співробітництво «Центру освіти дорослих» з Інститутом педагогічної освіти та освіти дорослих НАПН України з метою здійснення на високому науковому рівні моніторингової, дослідницької, методичної роботи.

КРУГЛИЙ СТІЛ
«МУЗЕЙНА ПЕДАГОГІКА В УКРАЇНІ: ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ»
в рамках XXXII Міжнародної спеціалізованої виставки
«Освіта та кар'єра 2017»
(м. Київ, 16 листопада 2017 р.)

16-18 листопада 2017 року. у м. Києві було проведено щорічну міжнародну спеціалізовану виставку «Освіта та кар'єра – 2017» та виставку закордонних навчальних закладів «Освіта за кордоном».

Організатором виставки було Товариство «Знання» України за підтримки та участі Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України. Виставка проходила за підтримки Посольства Франції в Україні, Посольства Канади в Україні, Торгового відділу Посольства Австрії в Україні, агенцій Campus France, DAAD, British Council, Гете Інституту в Україні.

У межах виставки відбувся круглий стіл «Музейна педагогіка в Україні: традиції та інновації», організований співробітниками відділу змісту і технологій навчання дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України.

Серед учасників круглого столу (35 осіб) були науковці Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, працівники Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника, Педагогічного музею України, викладачі і студенти Київського професійно-педагогічного коледжу імені Антона Макаренка.

На круглому столі було проаналізовано сучасний контекст функціонування музейно-педагогічних проєктів і програм; досвід музейних закладів, розробка і застосування інтерактивних методів музейної педагогіки; використання інформаційних, мультимедійних технологій у навчальному процесі, а також їх переваги і недоліки; специфіка концептуального та художнього проєктування музейних експозицій і виставок для дитячо-юнацької аудиторії.

Ураховуючи актуальність, теоретико-методологічну та методичну важливість пропозицій, викладених у виступах, круглий стіл **рекомендує:**

- стимулювати співпрацю музеїв з навчальними закладами з метою набуття науково-дослідницьких навиків у шкільної і студентської молоді, а також з метою популяризації історичної і культурної спадщини;
- узагальнити досвід музейної педагогіки в умовах неформальної освіти дітей, молоді, дорослих;
- долучати викладачів і студентів до проєктування та створення віртуальних музеїв, виставок, а музейних працівників – до дистанційних музейно-освітніх послуг, концептуального та художнього проєктування музейних експозицій і виставок для дитячо-юнацької аудиторії;

- наповнювати віртуальний контент (сайти, блоги, електронні бібліотеки) матеріалом з фондів музейних установ у напрямі популяризації спадщини відомих педагогів, освітян, громадських і культурних діячів.

КРУГЛИЙ СТІЛ
«ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ»
в рамках XXXII Міжнародної спеціалізованої виставки
«Освіта та кар'єра 2017»
(м. Київ, 16 листопада 2017 р.)

16 листопада 2017 р. у Києві у рамках проведення заходів XXXII Міжнародної спеціалізованої виставки «Освіта та кар'єра – 2017» відбувся круглий стіл «Громадянська освіта дорослих».

Мета круглого столу – об'єднати зусилля педагогів-практиків, науковців різних регіонів країни щодо осмислення теоретичних основ та втілення досвіду громадянського виховання дорослих. Програмою заходу було передбачено обговорення таких питань: громадянська освіта як складова освіти дорослих, ключові компетентності громадянина / громадянки.

Для підготовки круглого столу було використано матеріали семінару «Громадянська освіта як внесок у зміцнення демократичного громадянського суспільства» (28 березня – 1 квітня 2017 р., м. Київ), організованого Представництвом DVV International в Україні, розроблені та надані Тетяною Клоуберт, доктором філософії, докторантом, дослідником кафедри педагогіки, освіти дорослих і неперервної освіти Університету Аугсбурга (ФРН), членом Європейського товариства досліджень в галузі освіти дорослих (ESREA) і Міжнародного товариства з порівняльної освіти дорослих (ISCAE).

У засіданні круглого столу взяли участь понад 20 осіб, серед яких – студенти педагогічних спеціальностей, вчителі загальноосвітніх навчальних закладів, викладачі ВНЗ, науковці.

Круглий стіл з елементами тренінгу став своєрідним майданчиком, який дав змогу учасникам почути і зрозуміти, що саме намагаються сказати інші люди, який сенс хочуть донести до співрозмовників і, таким чином, допомогти подивитися на ситуацію, та можливості її вирішення в новий спосіб. Діалог учасників було спрямовано на зміну стосунків між людьми (які можуть представляти не тільки самих себе, а й різні групи, організації та об'єднання і/або обіймати певні посади) у такий спосіб, який сприятиме подальшому розвитку суспільства на демократичних засадах. Учасники заходу акцентували увагу на тому, що основними цінностями громадянської освіти є автономія дорослої людини, світоглядний плюралізм, самовизначення учасників / учасниць і добровільність участі в освітніх заходах.

Проведення круглого столу «Громадянська освіта дорослих» сприяло розвитку громадянської активності різних категорій дорослих, розвитку діалогу

поколінь, популяризації ідей неформальної освіти, що має важливе значення у контексті розвитку громадянського суспільства в Україні.

Ураховуючи результати проведених дискусій, було визнано за доцільне **рекомендувати:**

- здійснити моніторинг культурно-освітніх потреб молоді та дорослих у галузі громадянської освіти шляхом проведення відповідних соціологічних досліджень;
- розробити комплексну програму громадянської освіти і виховання молоді та дорослих і її нормативно-методичне забезпечення з метою розвитку громадянської компетентності громадян;
- організовувати тренінги з громадянської освіти для вчителів різних предметів (а також і майбутніх педагогів);
- ініціювати проведення конкурсів проектів з громадянської освіти і виховання, захисту прав людини;
- залучати освітян, представників недержавних громадських організацій до широкої дискусії з громадянського виховання дітей, молоді та дорослих з метою розробки для МОН України, НАПН України та інших установ пропозицій і рекомендацій щодо включення питань громадянської освіти у навчальні програми педагогічних ВНЗ, закладів післядипломної освіти та ін.;
- більш широко використовувати можливості ЗМІ для анонсування, а також візуалізації заходів з громадянської освіти молоді та дорослих.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ «МЕТОДОЛОГІЧНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ НАУКИ»

в рамках XXXII Міжнародної спеціалізованої виставки

«Освіта та кар'єра 2017»

(м. Київ, 16 листопада 2017 р.)

16 листопада 2017 р. в Українському домі відділом психології праці Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України було проведено презентацію посібника доктора психологічних наук, професора, провідного наукового співробітника відділу психології праці Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України Валентина Васильовича Рибалки «Методологічні проблеми наукової психології». У заході взяли участь 40 науковців, педагогів, студентів.

В.В. Рибалка в своєму виступі висвітлив нагальні проблеми методології сучасної психологічної науки, в центрі якої стоїть категорія особистості, її діяльності, здібностей, духовності. Було відзначено, що посібник підготований на основі курсу лекцій, прочитаних студентам та аспірантам психологічних факультетів вищих навчальних закладів, тому він адресований саме цій категорії читачів, а також викладачам психології, педагогам і в цілому широкому загалу людей, які цікавляться проблемами психології та педагогіки.

Ураховуючи актуальність, теоретичні та методичні питання, які були розглянуті під час презентації, учасники заходу **рекомендують**:

- схвалити основні положення доповіді автора посібника і виступів учасників заходу, відзначити їх актуальність, наукове та практичне значення;
- вважати за доцільне розширювати і поглиблювати дослідження, спрямовані на більш глибоке, сучасне та різнобічне бачення методологічних проблем наукової психології;
- сприяти виданню наукових та науково-практичних праць, присвячених більш широкому висвітленню питань методології психологічної науки;
- сприяти популяризації результатів теоретичних досліджень у широких психологічних та педагогічних колах.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ
«РОЗВИВАЄМО ОСВІТУ РАЗОМ: МІЖНАРОДНИЙ НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ПРОЕКТ ДЛЯ ОСВІТЯН ПРИІРПІННЯ»
в рамках XXXII Міжнародної спеціалізованої виставки
«Освіта та кар'єра 2017»
(м. Київ, 16 листопада 2017 р.)

16 листопада 2017 року в Міжнародному виставочному центрі «Український дім» (м. Київ) у межах Міжнародної спеціалізованої виставки «Освіта та кар'єра – 2017» відбулась презентація «Розвиваємо освіту разом: міжнародний німецько-український проект для освітян Приірпіння», організаторами якої виступили співробітники відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України.

У заході взяли участь 30 науковців, педагогічних та науково-педагогічних працівників, студентів, здобувачів.

Розглядалися питання щодо вітчизняного та німецького досвіду навчання дітей у початковій школі; управління освітою в сучасному світі.

За результатами обговорення учасники заходу **ухвалили** обґрунтовані пропозиції щодо напрямів реформування української школи:

- спрямовувати діяльність педагогічних колективів навчальних закладів, методичних служб, відділу освіти на підвищення якісного рівня освітніх послуг шляхом: модернізації змісту шкільної освіти; забезпечення рівного доступу до якісної освіти; оновлення змісту, форм і методів навчання та виховання в умовах запровадження та реалізації Нового закону про освіту; сприяння формуванню здорового способу життя, фізичному розвитку дітей та підготовці молоді до самостійної діяльності;

- активізувати роботу щодо включення педагогічних колективів, керівників шкіл, учителів у пошукову, експериментально-дослідницьку діяльність, реалізацію їхнього творчого потенціалу, поширення педагогічного досвіду

щодо стимулювання творчого, інтелектуального, духовного розвитку в професійній самореалізації працівників освітньої галузі;

– забезпечити формування готовності майбутнього вчителя до інноваційної діяльності в рамках Нового закону та Концепції Нова Українська Школа;

– забезпечувати формування в учнів компетентностей, що знадобляться їм у сучасному світі: володіння іноземними мовами та інформаційними технологіями, уміння критично мислити, співпрацювати з іншими, навчатися впродовж життя, бути відповідальними громадянами своєї країни

ТРЕНІНГ-СЕМІНАР
«ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД НАВЧАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ
ПРАЦІВНИКІВ В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»
(м. Київ, 4 грудня 2017 р.)

4 грудня лютого 2017 р. у м. Київ Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (відділ психології праці) спільно з Інститутом післядипломної педагогічної освіти київського університету ім. Б. Грінченка проведено методологічний семінар «Психологічний супровід навчання педагогічних працівників в системі післядипломної педагогічної освіти».

Для участі в тренінгу-семінарі надійшли заявки від 36 науковців, педагогів та практичних психологів.

Розглянуто актуальні психологічні проблеми необхідності навчання дорослих впродовж життя, специфіки освіти дорослих учнів, особливостей використання активних форм навчання дорослих, питання підготовки, організації та психологічного супроводу післядипломної освіти педагогів.

Ураховуючи актуальність, теоретичні та методичні питання, які були розглянуті під час тренінгу-семінару, учасники заходу **рекомендують:**

– схвалити основні положення доповідей учасників семінару, відзначити їх актуальність, ґрунтовність, наукове та практичне значення, а також належну якість презентації матеріалу;

– оскільки післядипломна освіта педагогічних працівників є важливою складовою навчання дорослих упродовж життя, активізувати розробку її науково-психологічного забезпечення на різних етапах життєвого шляху особистості;

– активніше враховувати та використовувати кращі сучасні моделі зарубіжного досвіду організації та проведення психолого-педагогічних заходів в системі післядипломної освіти;

– посилити тематичну співпрацю наукових співробітників відділу психології праці ІПОД НАПН України та Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка.

